

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ἐπὶ τοῦ Ἰπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἔξοχὴν παιδικῶν περιοδικῶν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὼν εἰς τὴν χάραν ὑπηρεσίας, καὶ ἐπὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἑριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξέμνηθρα 55. Τρίμηνθρα 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικὰ 60, ἔξμνηθρα 35 καὶ τρίμνηθρα 20.

ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτησίᾳ δολλάρια 4, ἔξμνηθρα 2 καὶ τρίμνηθρα 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Η. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' εἰ συνδρομοὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουθήμετε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Ἐδριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 39ος

Ἀθήναι 5 Μαγτίου 1932

Ἔτος 54ον.—Ἀριθ. 14

Ἡ ἀνεγκύμη ἐνδὸς στόλου ἀπὸ τοῦ βυθὸς τοῦ ὠκεανοῦ

Στὴ βορεινότερη ἀκρὴ τῆς Σκωτίας, ἀπέναντι στοὺν πορθμὸ τῆς Πέντλαντ, ἀπλώνονται τὰ νησιά Ὁρκνεῦ καὶ σχηματίζουν ἐν' ἀπὸ τὰ θαυμασιώτερα φυσικὰ λιμάνια τοῦ κόσμου, τὸ Σκάπα Φλόου.

Ἐκεῖ ὁ γερμανικὸς στόλος ἔρριξε τίς ἀγκυρὰς ἐπὶ τὸ 1918. Ἐκεῖ, τὸ πρωτὸ τῆς 21 Ἰουνίου 1919, μιά ματιὰ ἀπὸ τὰ βρετανικὰ τηλεσκόπια(*) ἔδειξε ὅτι κάτι παράξενο συνέβαινε ἐπὶ τὰ γερμανικὰ πλοῖα: Γερμανοὶ ναῦτες κατέβαιναν ἀπὸ τὰ πλευρὰ τῶν πλοίων καὶ πηδοῦσαν σὲ βάρκες. Ἐνὰ τορπιλλοβόλο βούλιαζε ὑστερ' ἄλλο τὰ θωρηκτὰ καὶ οἱ ἄλλες ἐλαφρὲς μονάδες ἕνα, ἕνα χάνονταν ἐπὶ τὸ νερό... Σὲ λίγο τὰ πλοῖα τῆς περιτολίας τοῦ Ἀγγλικοῦ στόλου ἔσπευδαν γιὰ τὴ διάσωση αὐτῶν τῶν θεληματικῶν ναυαγῶν.

Ἦταν μιά καταπληκτικὴ ἀλήθεια σκηναί: ἕνας στόλος ἀπὸ 72 πλοῖα, ποὺ ἀξίζε πάνω ἀπὸ 40 ἑκατομμύρια χρυσὲς λίρες, βυθιζόταν, χωρὶς νὰ πέσῃ οὔτε ἕνα κανόνι, μέσα ἐπὶ τὰ γαλάζια νερὰ ποὺ ἀστραρτῶν ἐπὶ τὸν πρωτὸν ἥλιο. Οἱ ἐπιβάτες ἐνδὸς μικροῦ ἀτμόπλοιου, ποὺ ἔκανε τὸ γύρο σ' ἐκεῖνα τὰ μέρη, εἶδαν ἕνα θέαμα ποὺ δὲν εἶχε προηγουμένον ἐπὶ τὴν ἱστορίαν.

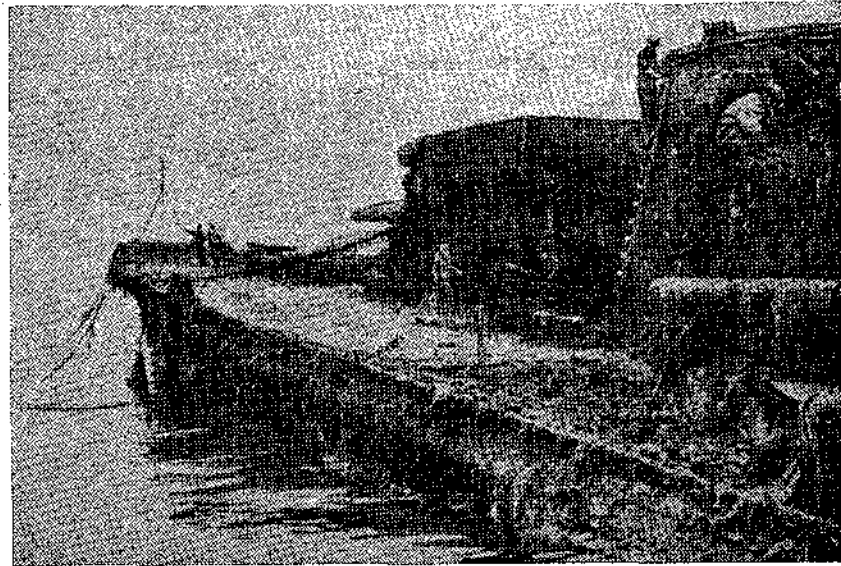
Τὸ γεγονός ἐκεῖ εἶχε ὡστόσο καὶ ἕνα καλὸ ἀποτέλεσμα: Στὰ συμβούλια ὑστερα, μετὰ τὴν νίκη τῶν Συμμάχων, ἡ μοιρασιά τέτοιου στόλου θὰ ἦταν ἕνας ἐπικίνδυνος σκόπελος: μὲ τὴν θεληματικὴν βύθιση τῶν πλοίων τὸν ἀπόφυγαν.

* *

Μιά μέρα, ὁ κ. Κόξ, διευθυντὴς μιᾶς ἐπιχείρησης ποὺ ἀγόραζε παλιὰ πλοῖα γιὰ νὰ τὰ κομματιάξῃ καὶ νὰ

τὰ μεταπωλῇ ὡς μετάλλευμα, παρουσιάσθηκε ἐπὶ τὸ ἀγγλικὸ Ναυαρχεῖο καὶ ἀγόρασε τολμηρὰ 28 τορπιλλοβόλα καὶ ἀντιτορπιλλικὰ καὶ δύο θωρηκτὰ, ἀπ' αὐτὰ ποὺ βρισκόνταν ἐπὶ τὸν πυθμένα τοῦ Σκάπα-Φλόου. Αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος εἶχε ἀπεριόριστη πίστη: ποτὲ ἐπὶ τὴ ζωὴ του δὲν ἀνέλκυσε πλοῖο, μὰ εἶχε τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ τὸ κατάρφανε, παρ' ὅλη τὴ γνώμη τῶν εἰδικῶν πὼς αὐτὸ ἦταν σχεδὸν τρέλλα. Γι' αὐτὸν ἕνα πλοῖο ἦταν τόσα

Ἦξερε ὅτι εἶχε τὸ κλειδί τοῦ προβλήματος ἐπὶ τὴν διάθεσίν του. Ἦταν ἕνα πλωτὸ ναυπηγεῖο ποὺ παράδωσαν οἱ Γερμανοὶ καὶ ποὺ τ' ἀγόρασε ἀπὸ τὸ Ναυαρχεῖο. Τὸ ναυπηγεῖο αὐτὸ, ποὺ ἐπὶ τὸ κέντρο του εἶχε μιά δεξαμενὴ γιὰ τὴ δοκιμὴ τῶν ὑποβρυχίων ἀπὸ τὴν πίεσιν, μπόρουσε νὰ σηκώσῃ 3.000 τόννους. Νὰ λοιπὸν τὸ κυριώτερον ὄργανον ποὺ θὰ χρῆσιμευε γιὰ νὰνεγκύμη ταυλάχιστον τὰ μικρότερα πλοῖα. Ὅσο γιὰ τὰ μεγα-

«Τὰ πλοῖα εἶχαν παράξενον ὄψη...» (Σελ. 168, στ. β')

βουνὰ παλιοσίδηρο, τόσος χαλκός, τόσο ἀτσάλι, τόσος μπρούντζος. Τὰ κανόνια ἐκεῖνα ποὺ δούλευαν γιὰ τὴν καταστροφὴ ἐπὶ τὴν ἱστορικὴν ναυμαχίαν τῆς Τζιούτλαντ, ποὺ ἐστειλαν τόσους γενναίους ναῦτες ἐπὶ τὴν αἰωνιότητα, θὰ τὰ ἔκανε ἢ φωτὰ νὰ βρῶν σὰ νερό καὶ τὰ ἐργοστάσια ὑστερα θὰ τὰ μεταμόρφωναν σ' ἕνα σωρὸν πράγματα καθημερινῆς χρήσης καὶ θὰ τὰ πρόσφεραν, ἔργα τῶρα εἰρήνης, ἐπὶ τὸν κόσμον.

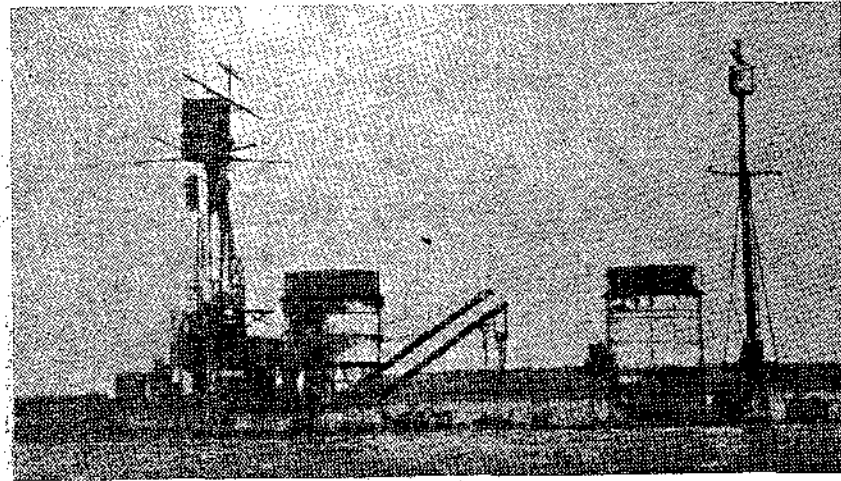
λότερα, εἶχε καιρὸ νὰ σκεφθῇ, ὅταν θὰ τὰ κατάρφανε μὲ τὰ πιδὸ μικρὰ, Σὲ ὀκτὼ μέρες τὸ πλωτὸ ναυπηγεῖο ρυμουλκῆθηκε ὡς τὸ Σκάπα-Φλόου. Ἐκεῖ οἱ ἀνθρώποι τοῦ τὸ ἔκοψαν κατὰ μῆκος ἐπὶ δύο μὲ τὴν περιφημὴ φλόγα δξυαστυλίνης. Ἀπ' τὴ μιά μεριά καὶ ἀπ' τὴν ἄλλη ἦταν τῶρα δέκα ζευγάρια τροχαλίες ποὺ εἶχαν ἀπὸ πίσω τοὺς ἰσάριθμους γερανοὺς. Ὁ ἀρχιμηχανικὸς ἐπρότεινε νὰ προσορμίσουν τίς δύο πλευρὰς τοῦ

(*) Τ' ἀγγλικὰ πολεμικὰ εἶχαν ἀποκλεισθεῖ ἀπὸ τὸ Σκάπα-Φλόου τὸ γερμανικὸν στόλον.

ναυπηγείου πάνω από το βουλαιαγμένο πλοίο και να το δέσουν με τις αλυσίδες. Ωστόσο άνδρες θα γύριζαν τους τροχούς. "Έτσι κι' έγινε. Οι βουτηχτές επέρασαν πελώριες άγκυρες κάτω από το πρώτο αντιτορπιλικό κι' η ανέλκυση άρχισε. Μά οι αλυσίδες δέν ήταν καμωμένες για τέτοια δουλειά. Μιά απ' αυτές έσπασε, δίνοντας έτσι μιá ξαφνική τάση στη διπλανή αλυσίδα, που κι' αυτή δέν κράτησε. Σε λίγα λεπτά οι κρίκοι πετιόνταν σα μύδροι, κτυπώντας τα μετάλλια πλάγια του ναυπηγείου με κρότο κανονιάς και τρομάζοντας τα πέρα χωριά. Δυό φωτογράφοι, έτοιμοι να πάρουν ένθυμα, δέν πήραν παρά ένα... μεγάλο τρόμο. Από τους άνδρες, άλλοι ξάπλωσαν φαρδιά-πλατιά, άλλοι δρμησαν για να σω-

ρω-γύρω τα σχοινιά, χωρίς να χάσουν καιρό κάνοντας σήραγγες στον πυθμένα της θάλασσας. Έννιά μέρες βόσταξε αυτή η δουλειά. Τη δεκάτη βγήκε η διαταγή από το μεγάφωνο του άρχιμηχανικού: — "Έτοιμοι! θα κάνετε είκοσι γύρους!"

Σιγά και ρυθμικά γύριζαν οι άντρες είκοσι φορές τους τροχούς σηκώνοντας το πλοίο τρία εκατοστόμετρα. "Έτσι εκατοστό-εκατοστό, ανέθηκε στην επιφάνεια ένα πλοίο 750 τόννων και λικνιζόταν τώρα από την παλίσροια, δεμένο ανάμεσα στις δυό πλευρές της πλωτής γέφυρας, τρία μέτρα πάνω από το νερό. "Τότε-ρα, δυό ρυμουλκά το έσυραν στο Μίλλ-Μπαϊή, στο εργαστήρι όπου θα το έκοβαν και θα ξεχώριζαν τις πρώτες ύλες του.

«Τα κατάρτια και τα φουγάρα του «Χίντεμπουργκ». (Σελ. 159, στ. α'.)

θούν, ενώ το πλοίο ξαναβούλιαζε με πλατύχομα. Ο κ. Κόξ ήταν εκεί να βοηθήσει τους άνδρες του. Το φαινόταν αδύνατο πώς ξέφυγαν τον κίνδυνο, αφού οι αλυσίδες πετιόνταν σχεδόν στη μύτη τους. Ήταν θαύμα αλήθεια! Ανασπενάζοντας με λύπη, έμαθε το πρώτο του μάθημα, ότι νανελεύση κανείς βουλαιαγμένο πλοίο δέν είναι τόσο εύκολο όσο φαινόταν. Έμαθε ακόμα ότι η ασφαλέστερη λύση για να σηκώσει τα πλοία, ήταν τ' άτσαλένια σχοινιά. Τα παράγγειλε άμέσως σ' αναμεταξύ έπρεπε να περιμένει (ή συγκοινωνία γίνεται μόνο με πλοία ως εκείνα τα μέρη) και να πληρώνη ήμερομισθία 500 λίρες την εβδομάδα.

Επιτέλους έφθασαν τα χοντρά σύρματα. Οι βουτηχτές πέρασαν γερά τα σχοινιά στην πρόμνα του ναυαγίου, ενώ από πάνω τραβοῦσαν έτσι, ώστε η πρόρα να κλίνη προς τα κάτω μόδεσαν έτσι να περάσουν γύ-

ρω-γύρω τα σχοινιά, χωρίς να χάσουν καιρό κάνοντας σήραγγες στον πυθμένα της θάλασσας. Έννιά μέρες βόσταξε αυτή η δουλειά. Τη δεκάτη βγήκε η διαταγή από το μεγάφωνο του άρχιμηχανικού: — "Έτοιμοι! θα κάνετε είκοσι γύρους!"

Σιγά και ρυθμικά γύριζαν οι άντρες είκοσι φορές τους τροχούς σηκώνοντας το πλοίο τρία εκατοστόμετρα. "Έτσι εκατοστό-εκατοστό, ανέθηκε στην επιφάνεια ένα πλοίο 750 τόννων και λικνιζόταν τώρα από την παλίσροια, δεμένο ανάμεσα στις δυό πλευρές της πλωτής γέφυρας, τρία μέτρα πάνω από το νερό. "Τότε-ρα, δυό ρυμουλκά το έσυραν στο Μίλλ-Μπαϊή, στο εργαστήρι όπου θα το έκοβαν και θα ξεχώριζαν τις πρώτες ύλες του.

Το ένα σκάφος ακολουθοῦσε το άλλο, και σε λίγο καιρό τα περισσότερα έλαφρά πλοία είχαν ανέλκυθει. Οι εργάτες, βότερα από πέντε-έξη φορές, έγιναν ειδικοί σ' αυτή τη δουλειά και την έκτελοῦσαν γρήγορα παρ' όλα τα εμπόδια που τους έφερναν τότε οι κακοκαιρίες, συχνές σ' εκείνα τα μέρη, πότε οι φάλλινες και οι φώκες που έρχόνταν να παίξουν, μα που ένα κτύπημα της σύρας τους μπορούσε να καταστρέψει τον αναπνευστικό σωλήνα των βουτηχτών.

Τότερ' από τόσα χρόνια που έμειναν στο βυθό της θάλασσας, τα πλοία είχαν παράξενη όψη όταν ξαναφάνηκαν στην επιφάνεια. Οι προβολείς, τα κατάρτια κι' άλλα, ήταν στο κατάστρωμα ήταν λυγισμένα και στριμμένα σε κάθε λογής σχήματα. Μακριά φύκια σχημάτιζαν ώρατες γυρλάνδες γύρω στα κανόνια κι' ένα θαλασσινό... γρασίδι άνακα-

τεμένο μ' ένα πλήθος μικροσκοπικά στρείδια, σκέπαζε παντού το σκάφος. "Τότερα όμως από μιá-δυό μέρες στον άέρα, απ' όλη αυτή τη βλάστηση αναδινόταν μιá δυσωδία, γιατί στρείδια, μύδια και φύκια σάπιζαν. Πιάτα, ποτήρια κι' ένα σωρό άλλα σκεύη, φωτογραφίες και διάφορα πράγματα των ναυτών ήταν σκορπισμένα άταχτα στις καμπίνες. τα μάλλινα στρώματα καταφαγωμένα άφηγαν να ξεπετιοῦνται από παντού οι άλογότριχες. Μερικές ηλεκτρικές λάμπες έμειναν ανέπαφες, έτοιμες να φωτίσουν αν υπήρχε ρεύμα. Οι τορπιλοβόλοι σωλήνες, τέσσερις-πέντε σε κάθε πλοίο, που άξιζε ε' καθένας ε'κατό λίρες περίπου, ήταν μιá σημαντική πηγή κέρδους. Μ' εκπληξή τους όμως παρατήρησαν οι ναυαγοσώστες ότι από τα τρία πρώτα ανέλκυμένα πλοία έλειπαν πέντε σωλήνες καθός κι' άλλα μετάλλια πράγματα. Η βραδυνή επιτήρηση έγινε τότε πολύ αόστηρότερη κι' έπιασαν μιá συμμορία που παρακολουθοῦσε το έργο τους κι' έρχόταν τη νύκτα με βάρκες για να κλέψει, τι μπορούσε.

Με τον καιρό, με την εξάσκηση, οι εργάτες έγιναν σωστοί τεχνίτες σ' αυτή τη δουλειά. Η ανέλκυση γινόταν τόσο εύκολα όσο και το σήκωμα ενός σολομού πιχρμένου στην πετονια του ψαρά. Μέσα σε τρία χρόνια εργασίας ανέλκυθησαν 25 έλαφρά πλοία.

Κι' ήλθε η σειρά των μεγάλων πλοίων.

Η πραγματικά μεγάλη προσπάθεια ήταν η ανέλκυση της ναυαρχίδας «Χίντεμπουργκ» 27. 500 τόννων. Ένας ειδικός την είχε εντιμήσει, ως μετάλλευμα μόνο, 80 χιλιάδες λίρες. Το ποσό αυτό όμως για να το κερδίσει ο κ. Κόξ, έπρεπε να κατορθώσει να σύρει στην επιφάνεια το μετάλλιο αυτό βουτό. Αφού συμβουλευθήκε διάφορα σχέδια, αποφάσισε νάδειάσει με άντλίες τα νερά από το πλοίο, ενώ συγχρόνως θα έσφαζε όλα τ' ανοίγματα του με μπετόν και θα έκλεινε τις βαλβίδες που άνοιξαν οι Γερμανοί για την καταβόθισή του.

Χρειάστηκε 35 χιλιάδες λίρες γι' αυτή τη δουλειά. Φαινόταν όμως ότι έφθασε και η μέρα του «Χίντεμπουργκ». Οι άντλίες ξεσφενδόνιζαν καταρράκτες τα θολά νερά κι' ο «Χίντεμπουργκ» άρχισε να σαλεύη δυστυχώς όμως το γιγάντιο πλοίο είχε βουλιάξει άναποδα, με το κατάστρωμα προς το βυθό. από στιγμή λοιπόν σε στιγμή άπειλοῦσε να γυ-

ρίσει ίσια, τραντάζοντας τρομερά την πλωτή γέφυρα. η επέβλεψη του ήταν αδύνατη. η καταστροφή του πληρώματος σχεδόν βεβαία. Καταστενωχωρημένος, ο κ. Κόξ διάταξε να πάψουν οι άντλίες. Ο «Χίντεμπουργκ» κατακάθιζε πάλι στον πυθμένα μαζί με την περιουσία που ξεοδεύτηκε γι' αυτόν άνώφελα.

Δέν προήθηκε όμως ο άρχηγός. Οι εργασίες τώρα γινόταν για την ανέλκυση του καταδρομικού «Μόλτικε». Έδώ έβαλαν σ' εφαρμογή άλλο σχέδιο. Δε χρησιμοποιήσαν άποροφητικές άντλίες παρ' διοχέτευαν στο πλοίο πεπιεσμένο άέρα που έδιωχνε τα νερά. βότερα έφραξαν πάλι όλα τα ανοίγματα, ενώ ο πεπιεσμένος άέρας, εξακολουθοῦσε να διοχετεύεται κάνοντας έτσι έλαφρότερο το πλοίο που ανέβαινε τώρα στην επιφάνεια σα μπαλλόνι. Το πείραμα είχε πέτυχει. Για να εφαρμοσθή και στο «Χίντεμπουργκ» δε χρειαζόταν παρ' χρήματα. Πελώρια άτσαλένια κομμάτια από τα πλευρά των ανέλκυμένων πλοίων έστειλε ο κ. Κόξ στην 'Αμερική' αυτά του προμήθευσαν νέα χρηματικά κεφάλαια.

Η δουλειά ξανάρχισε. Τρία ακόμα καταδρομικά είχαν ανέλκυθει. Όταν ένα πλοίο έφθανε στην επιφάνεια, ήταν ώρατο θέαμα να βλέπεις τους γλάρους να όρμουν και να τσιμπούν σαν ένα κοπάδι κότες τις διάφορες θαλασσινές λυχουδιές που έβρισκαν πάνω του. Όταν έπιασαν κανέν' από τα μεγάλα στρείδια που ήταν κολλημένα στα πλευρά του πλοίου, πετοῦσαν ψηλά εκτός δέκα μέτρα κι' άφηγαν το στρείδι να πέσει στο πλοίο, όρμώντας πάλι για να το ξαναπιάνουν και να το ξαναρίξουν, ή για να το φάνε, αν είχε ανοίξει αρκετά με το κτύπημα.

Οι ναύτες είχαν τώρα αρκετή πείρα από το νέο σύστημα της ανέλκυσης. Αποφασίσθηκε λοιπόν πάλι να δοκιμάσουν το «Χίντεμπουργκ». Ο κ. Κόξ έλεγε: «Αυτή τη φορά δε θα μου ξεφύγει!» κι' είχε δίκιο. Είχε πάρει όλα τα μέτρα του. Έχτισε δεξιά κι' άριστερα από τον κολοσό δύο όγκους 500 τόννων μπετόν. Άτσαλένια σχοινιά κρατοῦσαν γερά το θωρηκτό από παντού. από πουθενά δε μπορούσε να γείρη. Κι' οι άντλίες άρχισαν τη δουλειά τους. Τό Σεπτέμβρη του 1930 φάνηκαν επιτέλους στην επιφάνεια τα κατάρτια και τα φουγάρα του «Χίντεμπουργκ». ήταν το μεγαλύτερο πλοίο που ανέλκυθήκε ποτέ στον κόσμο από το βυθό της θάλασσας.

Έπτά χρόνια' εκεί στο Σιάπα-

Φλόου, χωρίς καμιά έπαφή με τον πολιτισμένο κόσμο, ο άρχηγός αυτής της εργασίας ήταν δίκιο να θριαμβεύσει. Σκληρό κλίμα, δυσκολίες της φύσης, ο κίνδυνος της ζωής 100 ανθρώπων από ένα μικρό λάθος, κι' ένα σωρό πολύπλοκα προβλήματα που παρουσιαζόταν καθημερινά, όλα τ' αντιμετώπισε. Ως τ' 1924 δέν είχε ποτέ του ανέλκυσει πλοίο. Τώρα είναι ένας από τους πρώτους ειδικούς. Γιατί δε θέλησε να νικήθῃ.

Τα κυριότερα όργανα που χρειάστηκαν γι' αυτή τη δουλειά ήταν: δύο πλωτές γέφυρες. μεγάλα βαρούλ-

κα. άτσαλένια σχοινιά, χοντρά σαν ανθρώπινο μπράτσο, που το καθένα στοίχιζε μιá μικρή περιουσία και σηκώνε 300 τόννους. άντλίες πελώριες. σιδερένια ύποστηρίγματα και δοκάρια. ένα ως δύο στρέμματα ξυλείας. άτσαλένιοι κύλινδροι που δονόνταν στο πλοίο και γέμιζαν με πεπιεσμένο άέρα, δίνοντας έτσι μιá άνυψωτική δύναμη 100 τόννων ε' καθένας. τέλος ο πυρός, το μίγμα αυτό ξυγόνου και άσετυλίνης που βοήθησε τους ναύτες να κόβουν σαν... τυρί δλόκληρους άτσαλένιους τοίχους.

ΕΜΜ. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟ ΧΑΡΡΥ ΚΟΜΠΛΕΝ

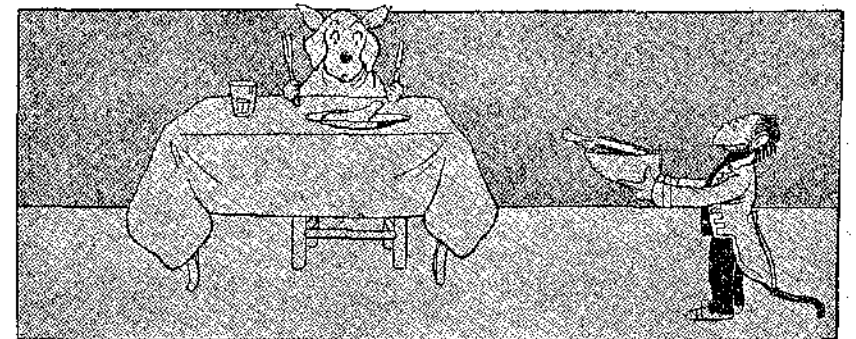
[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Γ.

Τα παράπονα του 'Αχαμνούλη και του Καροτή τα είχαν κι' όλα άλλα ζωντανά του Θηριοτροφείου. Κι' η μαϊμού η Φουντούκω, κι' η Σιδερονυχάτη η άρκουδά, κι' ο Χοντρομύταρος ο πελεκάνος, κι' ο Ροδίτης ο χοίρος. Κανένα δέν τρεφόταν καλύτερα, και κανένα δέν έτρωγε λιγότερο ξύλο. Και λίγνευαν, τα κακόμοιρα, και κλαιγόταν πως θα καταντήσουν τσίροι, τσίροι...

Συχνά κουβέντιαζαν μεταξύ τους, τάλεγαν και προσπαθοῦσαν να βρουν

με τί τρόπο θα μπορούσαν να γλυτώσουν. Μιά μέρα, ο Καροτής ο σκύλος τους είπε:

— Και το χειρότερο απ' όλα είναι η κοροϊδία. Στην παράσταση, όταν κάθουμαι τάχα να φάω στο ξενοδοχείο, και με σεβίζεις ή καϊμένη ή Φουντούκω, ντυμένη με φράκο σα γκαρσόνι, ο κόσμος νομίζει πως όλα εκείνα τα ώραία φαγιά και τα πιότα που μου κουβαλεί, είναι αληθινά. Κι' όμως τα ψητά κατόπουλα και τα άρνίσια μπούτια είναι από καρτόνι βαμμένο, ταυγά-μάτια από πορσελίνα κι' οι μπουτίλλες, άντι σαμπάνια, έχουν νερό ανακατωμένο με λίγη μύτρα. Τί κοροϊδία!

— Κι' εγώ τὰ ἴδια, εἶπε ἡ Σιδερονουχάτη. Ὅταν με καθίζουν στὸ τραπέζι, μπροστὰ στὸν κόσμο, μοῦ φέρονουν ψεύτικα κρόατα καὶ με ἀναγκάζουν νὰ δεικνύω μοτιλίλλες... ἀδειανές. Ἐπειτα, δὴν μοῦ δίνουν νὰ φάω σ' ἀλήθεια, δὲν βρίσκω στὸ πιάτο μου παρὰ κανένα ἀρνίσιο κεφαλάκι, καυκάλο, ποὺ δὲν τοῦ ἔχουν ἀφήσει οὔτε τόσο δὴ φαχνό! Ἐγώ, ξέρετε, τρελαίνομαι γιὰ τὸ μέλι. Ἐ, λοιπὸν σὰς δοκίμωμαι, ἐδῶ μέσα κονταῦνα νὰ ξεχάσω τί γεύση ἔχει.

— Ἀμὴ τί τραβοῦμε ὡς νὰ μάθουμε τὰ παιχνίδια μας; εἶπε κι' ἡ Φουντούκω. Μᾶς δέρονουν ἀλύπητα, μᾶς ἀφίνουν νησιτικά, μᾶς βασανίζουν με κάθε τρόπο!

— Φοίχη! φοίχη! εἶπε κι' ὁ Χοντρονύταρος. Ὡς πότε ἄρα θὰ ἐξακολουθήσῃ αὕτη ἡ κατάσταση;

— Στὸ χέρι μας εἶναι νὰ λλάξῃ, εἶπε ὁ Ἀχαμνούλης.

— Πῶς; πῶς; ἔχεις κανένα σχέδιο ἐσῶ;

— Ἐχω βέβαια! Νὰ κάμουμε ἀπεργία!

— Ἄ, ὦραία ἰδέα! φώναξαν ὅλα τὰ ζωντανά. Ναι, νὰ κάμουμε ἀπεργία! Ζήτω ἡ ἀπεργία!

Καὶ τὰποφάσισαν.
Στὴν παράσταση θάβγαιναν ἀπόθυμα, με τὸ στανιό, κι' ἔπειτα θάβγαναν λάθη ξεπίτηδες, γιὰ νὰ χαλοῦν ὅλα τὰ παιχνίδια. Ὁ κόσμος, φυσικά, δὲν θάμεινε καὶ εὐχαριστημένος ἀπὸ τοὺς «καλλιτέχνες», δὲν θὰ ξαναπήγαυε νὰ τοὺς ἰδῇ, οἱ εἰσπραξίαι τοῦ Θεριοτροφεῖου θάπεφταν. Κι' εἶται ὁ Χάρου Κόμπλεν, ὁ τσιγγούνης, θάβλεπε τὴν ἀνάγκη νὰ καλοπιάσῃ καὶ καλοθροῦσῃ τὰ ζωντανά του, γιὰ νὰ κάνουν πάλι τὰ παιχνίδια τοὺς πρόθυμα καὶ σωστά.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΠΡΩΤΗ ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

— Λοιπὸν, μπαμπά, θὰ πάμε σήμερα;

— Καὶ βέβαια. Σήμερα εἶναι ἡ μεγάλη ἡμέρα... νά, ποὺ ἀρχίσει κίβλας νὰ μοσκομυρρίζει τὸ σπίτι. Μόνο με τὴν ἰδέα πῶς θὰ πᾶς σχολεῖο. Φαντάσου πιά τί ἔχει νὰ γίνῃ δταν θὰ γυρίσῃς...

— Μόσκος, μόσκος!... πετάχτηκε ἡ γαγιά ἀπ' τὴ γωνιά της, σηκῶνοντας τὰ γυαλιά, γιὰ νὰ κοιτάξῃ λοξὰ τὴ Μαίρη, τὴν ἐγγονοῦλα της, μ' ἓνα χαμόγελο εὐτυχίας.

— «Μόσκος καὶ κανέλλα, καὶ τοῦ βασιλιά ἡ κοπέλλα...» εἶπε κι' ἡ χοντρή κυρὰ Σταμάτα, ἡ νταντὰ της Μαίρης, ποὺ δὲν πιστεύει στὰ μάτια της, πῶς θὰ πάῃ σήμερα τὸ «μωρό» της στὸ σχολεῖο.

— Θεὲ καὶ Κύριε! πῶς περνοῦν εἶται τὰ χρόνια, καλὲ κυρία;

Ἡ κυρία ἄρα δὲν ἀπαντᾷ, ἔχει μεγάλες φούριες, σήμερα. Νὰ ετοιμάσῃ ἄμορφα-ἄμορφα τὴ Μαίρη... Τὸ μπλὲ φόρεμα, καὶ τὴ μικρὴ ροζ νταντελωτὴ ποδιτσα με τοὺς μεγάλους φρόγγους στοὺς ὀμους.

— Δὲν ἔχει καὶ τόσο μαθητικὸ ὕψος αὕτη ἡ ποδιά!... παρατήρησε γελώντας ὁ μπαμπάς.

— Οὐφ, καίμμεναι καὶ σὺ... Πῶς θέλεις νὰ ντύσω ἓνα κοριτσάκι; ἔξῃ χρονῶν, σὰν καλογριά;

Κι' ἡ Μαίρη συμφωνεῖ με τὴ μαμμά. Ἄ, τὴς ἀρέσουν τὰ λουσα τὴς μικρούλας κι' ἔτσι φρερεῖ καὶ καινούργιο, στέκεται ὄρες μπρὸς στὸν καθρέφτη νὰ καμαρώνῃ... Κοκέτα γεννημένη, τελείωσε.

— Κοίταξε τὴν Εὔα!... εἶχε πεῖ μιὰ φορὰ ὁ μπαμπάς. Μὰ ἡ κορούλα του τὸν διόρθωσε ξαφνιασμένη:

— Τί με λές Εὔα; Μαίρη με λένε ἐμένα!

Ἦστερα εἶναι κι' ἡ ετοιμασία τὴς σακκάς. Ἄλλη φασαρία κι' αὕτη... Ἡ πλάκα, τὸ κοντήλι, ἓνα τετράδιο με πλατεῖα χαράκια, τὸ ἀλφαβητάρι με τίς μεγάλες χρωματιστὲς ζωγραφίες, ἔλα.

— Μαμμά, μπορῶ νὰ πάρω καὶ τὸ τόπι ποὺ μοῦφερε ὁ θεῖος Ἀλέκος ἀπ' τὸ Παρίσι, ἔ;

— Μὰ γιὰ νὰ παίξῃς νομίζεις πῶς θὰ πᾶς σχολεῖο; ρωτᾷε ἀπ' τὴ γωνιά της ἡ γαγιά.

Μὰ ἡ μαμμά, φαίνεται, δὲ θέλει

ν' ἀγριέψῃ ἀμέσως-ἀμέσως ἡ Μαίρη.
— Καλά, πάρε καὶ τὸ τόπι σου, εἶναι ἄλλωστε μικρὸ καὶ χωραεὶ στὴν τσέπη σου, πάρ' το.

Κι' ἔγινε τὸ περίφημο ξεκίνημα. Πρῶτα φίλησε τὸ χέρι τὴς γαγιάς νὰ τὴς δώσῃ τὴν εὐχή... ἂν καὶ ἡ Μαίρη θὰ προτιμοῦσε καλύτερα, νὰ τὴς δώσῃ ἓνα κουλούρι ἢ ἓτσι καὶ μιὰ καραμέλλα. Χειροπιαστὰ πράγματα! Μὰ τί νὰ κάνη, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τὴς ἐκλογῆς... Πολλὲς φορὲς τὴν εἶχε πάθει μ' αὕτη τὴν περίφημη «εὐχή» τὴς γαγιάς. Ἐλα, Μαίρη μου, κάτσε ἤσυχά, νὰ σοὺ δώσω, παιδάκι μου, τὴν εὐχή μου! Στὴν ἀρχὴ ἡ Μαίρη, νομίζε πῶς ἡ εὐχή θάναυ καὶ σὰ ζαχαρωτό. Νά, ἓνα μπουμπόνι νὰ ποῦμε.

— Κάθησα φρόνιμα, γαγιά!... ποὺ εἶναι ἡ εὐχή σου;

Μ' αὐτὰ σὰν ἦταν πολὺ-πολὺ μικρὴ, τώρα ξέρεῖ ἐπάνω κάτω τί εἶναι ἡ εὐχή, συγκεχυμένα πάντα, μὰ ὅπως νάναυ, εἶναι βέβαιη πιά, πῶς ἡ εὐχή δὲν εἶναι ζαχαρωτό!

— Στὸ καλὸ, παιδάκι μου, τὴν εὐχή μου, νὰ προκόψῃς, εἶπε λοιπὸν ἡ γαγιά φιλόνητας συγκινημένη τὴ Μαίρη στὸ μέτωπο.

Ἄ, τὰ παιδιὰ δὲν κάνει νὰ τὰ φιλοῦν στὸ πρόσωπο, τοὺς χαλοῦν τὰ δροσερά τοὺς μαγουλάκια.

Ἦστερα ἦρθε ἡ σειρά τὴς μαμμάς. Μόνο ποὺ αὕτη δὲν κρατιέται καὶ φιλάει πολλὲς-πολλὲς φορὲς τὴν κορούλα της στὰ δροσερά της μαγουλάκια.

Καὶ στὸ τέλος ἦρθε ἡ σειρά τὴς κυρὰ-Σταμάτας. Αὕτη σήκωσε τὴ Μαίρη ὡς ἀπάνω, τεντώνοντας τὰ γερὰ της μπράτσα. Τὴ Μαίρη τὴ λουσαρισμένη με τὴ σάκκα της καὶ τὸ τόπι της...

— Νὰ μοῦ ζήσης κοπέλλα μου... νὰ σὲ δῶ καὶ νύφη, νὰ σὲ χαρῶ!

Κι' δταν ἐπιτέλους τὴν ἀφήσε κάτω, ἕστερα ἀπὸ ἓνα ἠχηρότατο φίλ στὸ μάγουλο, ἀστράψε στὴν κόχη τοῦ ματιοῦ της ἓνα μικρὸ δειλὸ δάκρυ, ποὺ βιάστηκε νὰ τὸ σκουπίσῃ με τὴν ἀκρὴ τὴς ποδιάς της.

— Τάναστησα ἐγὼ αὐτὸ τὸ παιδί, τί τὰ θέλετε...

Τέλος πάντων, ὀλίγηρη συγκινητικὴ, οἰκογενειακὴ σκηνή, τὸ πρῶτο ξεκίνημα τὴς Μαίρης γιὰ τὸ σχολεῖο.

Καὶ βρέθηκαν ἐπιτέλους στὸ μακρὸ κτίριο με τὴν τρογγυλὴ αὐλὴ στὸ κέντρο καὶ τίς μεγάλες κάμαρες με τὰ πλατεῖα παράθυρα... Πρῶτα πήγαν στὸ γραφεῖο τὴς «κυρίας διευθύντριας».

Ἡ καρδούλα τὴς Μαίρης ἔρχισε νὰ χτυπάῃ γοργά-γοργά, δταν ἀντί-

κρυσε τὴν ψηλὴ κυρία (τί ὕψος, θέ μου!... σωστός στόλος) με τὴν ἀσθηρὴ μορφή καὶ τὰ στραγγυλά γυαλιά.

Ὁρισμένως τὴν τρώμαζε ἡ κυρία διευθύντρια ἔμοιαζε τόσο λίγο με τίς γυναίκες ποῦχε συνηθίσει νὰ βλέπῃ ὡς σήμερα στὸ σπίτι. Δὲν ἦταν οὔτε σὰν τὴ μαμμά (ὡ κάθε ἄλλο!) οὔτε σὰν τὴ γαγιά... οὔτε ἀκόμα καὶ σὰν τὴ κυρὰ-Σταμάτα. Ὁ μπαμπάς μιλάει σιγὰ με τὴν κυρία διευθύντρια, κι' ἡ Μαίρη σκέπτεται μαζεμένη σὲ μιὰ γωνιά, ρίχνοντας κλεφτὲς ματιὲς στὴ γιγάντισσα:

— Ἄν σκαρφάωνα σὲ μιὰ ψηλὴ-ψηλὴ καρέκλα, καὶ τὴς τράβαγα λιγάκι τὸ τζουλούφι ποὺ τὴς κρέμεται στὸ μέτωπο, τί θάκανε ἔ;

Κι' ἄθελα τὴν πιάνει ἓνα πιχτὸ γελάκι, ποὺ προσπαθεῖ νὰ κρύψῃ δαγκώνοντας τὸ δάχτυλο με λύσσα. Πάει, τὴς πέρασε με μᾶς ὄλος ὁ τρόμος, ποὺ τὴς ἐνέπνευσε μὲλις μπήκε ἡ «κυρὰ-δασκάλα»...

— Τ' ἐντά σου;...

Πετάχτηκε ξαφνιασμένη. Πλησίασε πολὺ κοντὰ στὸ γραφεῖο, τὸ φορτωμένο με λογιῆς-λογιῆς βιβλία, κι' εἶπε σὰ μάθημα, χωρὶς σχεδὸν νὰ πάρῃ ἀναπνοή:

— Μαίρη Πετρίδου, ἐτῶν ἔξη, μικθῆτρια τοῦ Νηπιαγωγείου, καὶ ἠσούχασε πῶς τὰ εἶπε ἀκριβῶς ὅπως τὴς τάχε μάθει ἡ μαμμά.

— Μαίρη... ἔκανε ἡ κυρία διευθύντρια, μ' ἓνα ὕψος μισοειρωνικό, μισοπεριφρονητικό, τὸ ὄνομά σου βέβαια θάναυ Μαρία κι' εἶται θὰ σὲ γράψουμε ἐδῶ δὲν ἐπιτρέπονται τὰ χαϊδευτικά!...

Καὶ δίνοντας ἔνα χαϊδευτικὸ μπατασάκι στὴ «Μαρία» χτύπησε ἓνα κουδούνι.

Παρουσιάστηκε μιὰ ἄλλη δασκάλα, πιδ νάα, πιδ γλυκεῖα ἀπ' τὴν «κυρία διευθύντρια καὶ τὸ κυριώτερο, χωρὶς γυαλιά καὶ τζουλούφι στὸ μέτωπο!...

Αὕτη τὴν πήρε καὶ τὴν παρουσίασε στὴν τάξη...

Ἡ πρώτη ὦρα τοῦ μαθήματος φάνηκε ἀτέλειωτα μακριὰ στὴ Μαίρη. Χασμουριόταν, στριφογύριζε στὸ θρανίο, ἤθελε νὰ πεταχτῇ... καὶ μιὰ φορὰ ποὺ ἓνα σπουργτάκι χτύπησε τὰκ, τὸ τζάμι, στράφηκε ὀδκλήρη καὶ ξεφώνισε:

— Τὸ κουτό!... Πῆρε κείνη τὴν πιτσιλάδα ἀπὸ στόκο γιὰ ψυχουλὰκι του!...

Τὰ κοριτσάκια κρυφογελάσανε ξαφνιασμένα, κι' ἡ κυρία Περσεφόνη (εἶται τὴ λέγανε τὴ νέα δασκάλα), τὴς εἶπε πῶς ἀπαγορεύεται νὰ μιλάνε στὴν τάξη!...

Κι' ἦρθε ἡ ὦρα νὰ ποῦνε «ποιήματα» οἱ μαθήτριες...

— Μήπως ξέρεῖς καὶ σὺ κανένα, Μαρία;

— Μάλιστα, ξέρω ἓνα ποὺ μοῦ τῶχει κάνει ὁ μπαμπάς μου νὰ τὸ πῶ; Πῆς το...

— Ἡ Μαίρη σηκώθηκε, βγήκε ἀπ' τὸ θρανίο καὶ στάθηκε στὴ μέση τὴς τάξης, πέρνοντας μιὰν ἀστεία πόζα Ἡ ἀπαγγελία ἄρχισε με στόμφο καὶ κατὶ παράξενα «τρέμολα» τὴς φωνῆς:

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARK TWAIN

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —
Ἔτσι δόθηκε τὸ σύνθημα γιὰ τὴν ἐναρξὴ τοῦ δείπνου.

Κατὰ τὰ μεσάνυχτα, ἡ διασκέδαση εἶχε φθάσει στὸ ζωηρότερο σημεῖο τὴς. Οἱ αὐλιχοί, οἱ λόρδοι, οἱ κόμησες καὶ οἱ ἀδελφὲς εἶχαν σηκωθεῖ ἀπὸ τίς θέσεις τους κι' ἐχόρευαν με τέτοιο κέφι σὰν νὰ ἦταν οἱ πιδ ἄπλοὶ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ οἱ μουσικοὶ ἔπαιζαν τὰ ζωηρότερα κομμάτια τους καὶ οἱ διάφοροι γελωτοποιοὶ ἔκαναν τὰ πιδ ἀστεία τους παιχνίδια.

Ἦν ὦρα ποὺ ὁ Τόμ ἀπὸ τὸν ψηλὸ τον θρόνο δὲν χόρταινε νὰ βλέπῃ τὸ φαντασμαγορικὸ αὐτὸ θέαμα, τὸ ἀληθινὸ κουρελιάρικο βασιλόπουλο στεκόταν ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα, καὶ με δυνατὴ φωνὴ ζητοῦσε νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ μπῆ μέσα στὸ Γκουῖντχωλλ γιὰ νὰ διώξῃ τὸν ἀρπαγὰ τοῦ θρόνου του. Οἱ ἄνθρωποι γύρω του διασκέδαζαν ὑπερβολικὰ μαζὶ του, σχηματίζαν δίσκονα καὶ μεγαλύτερα κύκλο καὶ τέντωναν τὸν λαιμὸ τους γιὰ νὰ ἰδοῦν καλύτερα τὸν μικρὸ ταρξία.

Ἦστερα ἄρχισαν νὰ τὸν κοροῖδεοῦν καὶ νὰ τὸν πειράζουν, γιὰ νὰ τὸν κάνουν νὰ θυμώσῃ περισσότερο καὶ νὰ διασκεδάσουν με τὸ θυμὸ του. Τοῦ παιδιοῦ τοῦ ἦρθαν τὰ δάκρυα στὰ μάτια. Δὲν τὰ ἔχασε ὁ μως, μὰ ἐξακολούθησε νὰ κρατῇ ὀλη τὴν βασιλικὴ του αξιοπρέπεια μπροστὰ στὸν ὄχλο. Στὰ προσβλητικὰ καὶ πειραχτικὰ λόγια ποὺ τοῦ ἔλεγαν, φώναξε στὸ τέλος ἀγκυακτισμένος:

— Σᾶς λέω, γιὰ τελευταία φορὰ, ἀθλιο σκυλολόι, πῶς εἶμαι ὁ πρίγκιπας τὴς Οὐαλλίας. Κι' ἔσο κι' ἂν βρισκομαι αὕτη τὴν στιγμὴ χωρὶς κομμάτι βοήθεια κι' ὀποστήριξη, καὶ δὲν ἔχω κανένα ποὺ νὰ πάρῃ τὸ μέρος μου ἢ νὰ μοῦ πῇ ἓναν καλὸ λόγο, ἐγὼ δὲν θὰ ἀφήσω νὰ με διώξτε ἀπ' ἐδῶ, γατὶ θέλω νὰ με ἀφήσετε νὰ μπῶ μέσα!

— Ἄρπάξτε του τὸν μικρὸ! Ρίξτε τὸ βρωμιάρικο στὸ ποτάμι! φώναξαν πολλοὶ μαζὶ.

Ἐνα χέρι ἀπλώθηκε στὴ στιγμὴ γιὰ ν' ἀρπάξῃ τὸν πρίγκιπα. Μὰ με τὴν ἰδια γρηγοράδα, βγήκε τὸ σπαθὶ τοῦ ξένου ἀπὸ τὴ θήκη του καὶ ἄρχισε νὰ στριφογυρίζῃ στὸν ἀέρα σὰν ἀνεμόμυλος.

Αὐτὸ ἀγριέψε ἀκόμη περισσότερο

Μαίρη λένε τὸνομά μου, ἀλλὰ κάποτε ἡ μαμμά μου Μὲ φώναζε καὶ Μιμή καὶ στὰ μάτια με φίλει! Εἶμαι ἓνα κοριτσάκι τρυφερὸ σὰν φασουλάκι κι' δταν θέλω κατὶ τί τὸ ζητῶ με πατιρνὶ!

(καὶ φάπ! χτυπάει τὸ πόδι της).
Πότε κούκλα, πότε βῆλο πότε, καὶ τὸν κόσμον ὀλο πότε, βῆαινο ζητῶ, γιὰ σὰς, καὶ σὰς χαιρετῶ!... (Τὸ τέλος στὸ δροχόμενο)
ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

τόν δγλο κι' άρχισαν να φωνάζουν: — Σκοτώστε το το καλιόσκυλο! Σκοτώστε το!

Περικύκλωσαν άπειλητικοί τόν στρατιώτη που στήριζε τις πλάτες του στον τοίχο για να φυλαχτή και άρχισε να χτυπάει δεξιά κι' άριστερά με το σπαθί του σαν τρελλός. Πολλοί έπεσαν κάτω χτυπημένοι, με το εξαγριωμένο πλήθος δεν έδωσε προσοχή σ' αυτόδες και χύμηξε με μεγαλύτερη μανία κατά πάνω του. Ο Χένδον έβλεπε πως δεν θα μπορούσε να τά βγάλει πέρα και καταλάβαινε πως οι στιγμές του ήταν μετρημένες, όταν άντήχησε ένα σάλπισμα και μια φωνή είπε δυνατά:

— Τόπο στον άγγελιοφόρο του βασιλιά!

Μια ίλη ίππικού χύθηκε μέσα στο πλήθος, που παραμέρισε όσο πιο γρήγορα μπορούσε κι' έτρεχε να φύγει για να μην πατηθή από τα άλογα. Ο ήπερασπιστής του πρίγκιπα έρπαξε το παιδί και, κρατώντας το στα χέρια του, άπομακρύνθηκε από το πλήθος κι' άπ' τόν κίνδυνο.

— Άς γυρίσουμε τώρα πίσω στο Δημαρχείο.

Οι άδελφοί κι' οι έπίσημοι προσκαλεσμένοι εξακολουθούσαν να χορεύουν και να διασκεδάζουν, όταν εξαφνα άντήχησε ένα δυνατό σάλπισμα. Τα τραγούδια κι' οι φωνές κόπηκαν μονομιάς. Βαθειά κι' έπίσημη σιγή άπλώθηκε παντού. Ύστερα ακούστηκε μια μονάχα φωνή, ή φωνή του κήρυκα που είχε έρθει από το παλάτι, και ή φωνή αυτή είπε δυνατά κι' έπίσημα:

— Ο βασιλέας άπέθανε!

Όλοι όσοι ήταν παρόντες έκλιναν άθελά τους τα κεφάλια τους ως το στήθος και έμειναν άμίλητοι κι' άκίνητοι σ' αυτή τη στάση κάμποσες στιγμές. Ύστερα έπεσαν στα γόνατα, σήκωσαν τα χέρια τους προς τόν Τόμ, και μια όμόθυρη κραυγή άντήχησε στη σάλλα και έσεισε τούς τοίχους σαν να ήθελε να τούς γκρεμίσει:

— Ζήτω ο βασιλέας!

Τά μάτια του Τόμ είχαν άνοιξει διάπλατα μπροστά σ' αυτό το συνταρακτικό θέαμα. Κοίταζε σαν ύπνωταμένος τότε τις πριγκίπισσες που στεκόνταν γονατιστές μπροστά του, τότε τόν λόρδο Χέρτφορντ. Ξεάφνα μια σκέψη πέρασε από το μυαλό του σαν άστραπή, και με μάτια που έλαμπαν, ρώτησε σιγά τόν Χέρτφορντ.

— Απαντήστε μου ειλικρινώς, τίμα, κι' εύθυνείδητα σ' αυτό που θα σας ρωτήσω. Άν δώσω τώρα μια διαταγή που μόνο ο βασιλιάς έχει τόν

δικαίωμα να δώσει, θα έκτελεσθ ή διαταγή μου και δεν θ' άντιταχθ ή κανένας στην έκτέλεσή της;

— Κανείς δεν θάρνηθ ή να σέ ύπακούση, κύριέ μου! Έσθ εκπροσωπείς τόν άρχηγό του άγγλικού κράτους. Έσθ είσαι ο βασιλιάς: Ο λόγος σου είναι νόμος.

Ο Τόμ έκανε ένα βήμα και είπε με δυνατή και σταθερή φωνή και με μεγάλη ζωηρότητα:

— Τότε θέλω από τούτη την ήμέρα, ο νόμος του βασιλιά να είναι νόμος καλοσύνης κι' όχι νόμος αίματος. Σηκωθήτε όρθος και τρέξτε γρήγορα. Πηγαίνετε στον Πύργο και πείτε ότι ο δούξ του Νόρφολκ, σύμφωνα με τη θέληση του βασιλιά, θα μείνει στη ζωή.

Τά λόγια αυτά έκαναν μεγάλη έντύπωση κι' άρχισαν να πετούν από στόμα σε στόμα. Κι' όταν ο Χέρτφορντ βγήκε τρέχοντας από τόν Δημαρχείο, ή άπέραντη αίθουσα σείστηκε από μια νέα ζητωκραυγή.

— Πολλά τά έτη του βασιλιά μας, Έδουάρδου του Έκτου!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Τό βασιλόπουλο κι' ο έλευθερωτής του

Μόλις ο Μίλς Χένδον κι' ο μικρός πρίγκιπας βγήκαν άπ' την πολυκοσμία, άρχισαν να τρέχουν κατά τόν μέρος τόν ποταμού, περνώντας από τά πιο άπορρητα σοκάκια και τούς πιο σκοτεινούς δρόμους. Δεν συνάντησαν κανένα έμπόδιο ως που έφθασαν στη γέφυρα του Λονδίνου. Εκεί άνακατεύτηκαν πάλι με τόν πλήθος κι' ο Χένδον κρατούσε τόν πρίγκιπα, ή μάλλον τόν βασιλιά, σφιχτά άπ' τόν χέρι. Τόν μεγάλο νέο είχε κιόλας διαδοθεί παντού κι' ο μικρός άκουσε άπο χίλια στόματα γύρω του:

— Ο βασιλιάς πέθανε!

Σ' αυτή την είδηση ή καρδιά του άμοιρου μικρού σφίχτηκε από τόν πόνο και άρχισε να τρέμη σύγκορμος. Ένοιωσε πολύ καλά πόσο μεγάλη ήταν ή συμφορά του, και ο πόνος του ήταν μεγάλος και βαθός. Γιατί ο βλοσυρός τύραννος που έλοι τόν φοβόνταν και τόν έτρεμαν, φάνηκε πάντοτε γι' αυτόν ο στοργικώτερος και τρυφερότερος πατέρας. Τά δάκρυα πλημμύρισαν τά μάτια του, που δεν μπορούσε να ίδ ή μπροστά του, και τού φάνηκε πως ήταν τόν πιο δυστυχισμένο κι' άξιολύπητο πλάσμα τού κόσμου. Ξεάφνα μια φωνή έσχισε τόν άέρα κι' άντήχησε άπο μακριά σαν βροντή.

— Ζήτω ο βασιλιάς Έδουάρδος ο Έκτος!

Τότε ή καρδιά του παιδιού φούσκωσε άπο περηφάνεια και τά μάτια του

άρχισαν να λάμπουν άπο χαρά. — Άχ, σκέφθηκε, τί παράξενο και τί όφραίο μου φαίνεται αυτό! Γιατί ο βασιλιάς τώρα είμ' εγώ!

Ο Μίλς Χένδον κι' ο μικρός βασιλιάς προχωρούσαν με δυσκολία άνάμεσα στο πλήθος, που συνωστιζόταν στη γέφυρα. Η γέφυρα του Λονδίνου, που τότε είχε κιόλας ήλικία εξακοσίων χρόνων κι' ήταν τόν πιο πολυθρόυβο και πολυσύχναστο σημείο της πόλης, παρουσίαζε ένα περίεργο θέαμα. Έπάνω στη γέφυρα, άπο τή μια μεριά κι' άπο τήν άλλη, ήταν χτισμένα μαγαζάκια και παράγκες τόν ένα κολλητά σ' άλλο, κι' έπάνω από τά μαγαζιά αυτά ήταν χτισμένα σπίτια.

Η γέφυρα άποτελούσε σά μια άνεξάρτητη πόλη μέσα στην άλλη. Είχε τά ξενοδοχεία της, τις ταβέρνες της, τά φουρνάρικά της, τά μπακάλικα και τά έμπορικά της, ως και τήν έκκλησία της άκέρμη. Η γέφυρα κοίταζε κάπως όπεροπτικά άπο τόν ύψος της τά δυο τμήματα της πόλης που συνέδεε μεταξύ τους, και έμοιαζε σά να τά περιφρονούσε. Ησαν μια πολιτεία που δεν είχε παρά ένα δρόμο μοναχά, ο πληθυσμός της δεν ήταν μεγαλύτερος άπο τόν πληθυσμό ενός χωριού, καθένας γνώριζε τόν γείτονά του, ήξερε ποιός ήταν ο πατέρας του και ή μητέρα του και γνώριζε όλα τά οικογενειακά του.

Στά σπίτια της γέφυρας του Λονδίνου ζούσαν άνθρωποι που είχαν γεννηθεί κι' άναστηθεί εκεί, κι' άλλοι που είχαν γράσει δίχως να πατήσουν ποτέ τόν πόδι τους σέ κανένα άλλο μέρος της πόλης. (Άκολουθεί) ΓΕΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΑΗ

ΒΡΑΔΥ ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ

Ποιός Σιληνός μέσα στους βάτους τρέχει Και φείξαν τά χαμόκλαδα; Κανείς! Ήτανε πλάνη. Τόν βουνό άκανέχει Τή νύχτα του σά μάγια της σιωπής.

Μοσχοβολούν χαμόμηλα, φλισκούνια, Κι' άλλάρα, μέσ' τή ζάλη του βραδυού, Μόλις άκούονται τ' άργερά κουδούνια Και τά βελάσματα τού κοπαδιού.

Σσεγγό τόν μάτι βλέπει να βραδυάσει, Να σβήνει πέρα ή δόση ή πορφού ή, Μά και μέσα στην καρδιά σφραδάζει, Άχ! που να π ή τραγουδι δεν μπορεί...

Ίσως να πήρε έπάνω ο Άποσπερίτης — Που άνάβει μέσ' στην ήρημη βραδυά — Μίξ βροκοπούλας τά φιλιά σάφνι της Και τήν άγνότη τους σέζει στην καρδιά

ΕΔΙΘ ΝΤΕ ΦΕΡΛΑΚ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ όπο ΜΑΡΓΟΥΕΡΙΤΕ ΒΟΥΡΓΕΤ

— Συνέχεια άπο τόν προηγούμενο —

Πραγματικώς, στο έκφραστικό πάντα πρόσωπο της Έδιθ διαβαζόταν καθαρά ή στενοχώρια. Αδτή ώρα δεν ήθελε άλλο παρά να πάρη ένα πτυχίο που θα της εξασφάλιζε τόν μέλλον και της ήταν πολύ δυσάρεστο όταν έμπόδιζαν τήν επιμέλειά της, τόν ζήλο της, χωρίς κανένα σοβαρό λόγο.

— Παιδιά, θα σας ζητήσω μια χάρη, είπε ο λόρδος ποιά άπο σας θέλει να με βοηθήση να τακτοποιήσω τις συλλογές μου;

— Έγώ όχι βέβαια, άποκρίθηκε άμέσως ή Μπέλλα. Θα μ' επνιγε ή σκόνη; και μέσα, έπειτα έχω σήμερα να κάμω κάτι άλλο.

— Θα σ' έβοηθοσα εύχαρίστως, είπε ή λαίδη, αλλά θάρθουν τά παιδιά; σήμερα που προστατεύουμε, να κάμουν κατήχηση.

— Έχετε δικιο. Άν ήθελε, να με βοηθήση ή με Έδιθ;

— Ω, πολύ εύχαρίστως! Δεν τολμούσα να τόν προτείνω μόνη μου...

— Πάμε λοιπόν άμέσως!

Η αίθουσα τών συλλογών ήταν στο έπάνω πάτωμα τού μεγάρου, άπέραντη γαλαρία στολισμένη με τρόπαια, γιαπωνέζικες πανοπλίες και με άνδρείκελλα ντυμένα με θαυμάσιες άσιατικές στολές. Στή μέση ήταν τραπέζια με βιτρίνες, όπου έβλεπε κανείς έξω-

τικά κοσμήματα, άγαλματάκια άπο έλαφαντόδοντο και μεταξωτά ύφάσματα κεντημένα με παράξενα πουλιά.

Η Έδιθ, προσεκτικά κι' επιδέξια, γυάλιζε μ' ένα λεπτό πετοί τόν χρυσάφι τών κοσμημάτων, ενώ ο λόρδος καταγινόταν με τις πανοπλίες.

— Πόσο όφραία πράγματα είναι δώ μέσα! φώναξε μια στιγμή μ' ένθουσιασμό ή Έδιθ, που είχε καλλιτεχνικό αίσθημα. Πώς κατορθώσατε να τά μαζέψετε όλ' αυτά;

— Έζησα πολόν καιρό στην Άπω Άνατολή, άποκρίθηκε ο λόρδος.

Άν ή Έδιθ ήταν μεγαλύτερη, θα παρατηρούσε ότι ο συνομιλητής της είχε σκυθρωπάσει λιγάκι καθώς έπρόφερε κείνα τά λόγια, πράγμα που έσήμαινε ότι ή έρώτησή της τού έφερνε θλιβερές άναμνήσεις. Άλλά δεν τόν παρατήρησε. Κι' εξακολουθώντας τήν εργασία της, έφθασε στο βάθος της γαλαρίας, μπροστά σέ μίαν άλλη βιτρίνα.

Εκεί έμεινε κατάπληκτη.

«Στην τουαλέττα, τόν καμινέτο τού γραφείου έκαιγε άκόμη.»

Άνάμεσα σ' άλλα κομψοτεχνήματα, είχε ίδει και δυο παράξενα άντικείμενα, που δεν μπορούσε να εξηγήση τήν παρουσία τους μέσα στη βιτρίνα. Ήταν ένα καλλι χειρόγραφο, που ή ξεθωριασμένη του μελάνη τόν έκανε πολύ δυσανάγνωστο, και τρία τέσσερα κομμάτια άπο σκίνα σκοροφχωμένα και σχεδόν σάπια.

Γάντικείμενα αυτά, χωρίς άλλο, θα είχαν σχέση με κάποια μακρινά, παράξενα συμβάντα. Θέ ήταν τόν κλειδί ενός μυστηριώδους παρελθόντος, που θα ήθελε πολύ να τόν μάθη. Άκόμα ένα μυστήριο μέσα στα τό-

σα που παρουσίαζε κείνο τόν στίτι... — Έλάτε τώρα να ίδ ήτε κάτι καλύτερο, της είπε άξαφνα ο λόρδος Σβεσενχάμ. Έλάτε να ίδ ήτε ένα καλλιό οικογενειακό κοσμημα.

Η Έδιθ τόν άκολούθησε προς μια μικρή βιτρίνα, μονάχη σέ μίαν άκρη.

Εκεί-μέσα, πάνω σ' ένα μαξιλάρι βελούδινο, ήταν ένα θαυμάσιο διάδημα χρυσό, με πελώρια διαμάντια, άπλό συγχρόνως και πλούσιο. Η Έδιθ έσκυψε για να τόν ίδ ή καλύτερα. Άξαφνα χλώμιασε και φθόβισε:

— Μά μου φαίνεται πως αυτό τόν γνωρίζω!

Είχε τήν ίδια εκείνη παράξενη έντύπωση που της έκαμε τήν πρώτη φορά κι' ή εμφάνιση της Τζαίνης. Όχι, δεν άνειρευόταν. Όπως και τήν διηγήτρια, κι' αυτό τόν «οικογενειακό» κειμήλιο τόν είχε ξαναδει. Άλλά πού; πότε;... Μυστήριο!

Πήγε πάλι κεί να π ή, αλλά κόπηκε και στάθηκε άκίνητη: Είχε άκούσει έναν παράξενο έλαφρό κρότο κι' έτεινε ταύτι νάκούση καλύτερα, να καταλάβ ή τί είναι.

— Τι συμβαίνει; ρώτησε ο λόρδος.

— Μά δεν άκούτε;...

Κάποιος είναι στην πόρτα και προσπαθεί νάκούση τί λέμε. Άκούω φρο-φρο φροέματος πάνω στην πορτίερα...

Σιγά-σιγά, στίς μύτες τών ποδιών, ο λόρδος πήγε στην πόρτα και παραμέρισε τόν παραπέτασμα. Άλλ' άπέξω δεν ήταν κανείς. Μόνο ή μεγάλη πανοπλία ενός σαμουραϊ, που φύλαγε στο κεφαλόσκαλι σά βάρδια.

— Γελαστήκαμε, είπε γυρίζοντας στην Έδιθ, Έλάτε, μίς, μην τρομάζετε τόσο εύκολα... Για να συνέλθετε, θέλετε να ίδ ήτε τήν πινακοθήκη με τόν οικογενειακό πορτραίτα; Φτάνει τώρα, αρκετά ξεσκονίσσατε.

Η πινακοθήκη άποτελούσε συνέχεια τού μουσείου. Οι τοίχοι ήταν γεμάτοι μεγάλα πορτραίτα σέ πλούσιες χρυσομένες καρνίζες. Έβλεπες εκεί όλ η τη σειρά τών Σβεσενχάμ. Η Έδιθ σιγοπερπατούσε κοιτάζοντας προσεκτικά ένα-ένα τά πορτραίτα αυτά, που όσα ήταν γυναίκα,

τήν ἐνδιέφεραν φυσικά περισσότερο. — "Α! φώναξε θξαφνα" ποιά είν' αὐτή ἐδῶ :

"Ήταν ἓνα χαριτωμένο πορτραίτο νέου κοριτσιού μὲ ὠραία κατατομή, μὲ ξανθὰ μαλλιά, μὲ κλειστά μάτια καὶ μ' ἓνα λευκώτατο χρῶμα ποὺ ἀποτελοῦσε ζωηρὴ ἀντίθεση πρὸς τὸ μαῦρο φόνημα.

"Ήταν μὲ 'Εδῶ σὺν καὶ σὰς, ἀποκρίθηκε μὲ συγκίνηση ὁ λόρδος" ἢ μονάκριβη κόρη τοῦ τελευταίου Σβεσερχάμ, ποὺ πέθανε 16 χρονῶν. (Ἀκολουθεῖ) ΒΑΣΟΥΛΑ Κ. ΜΠΥΡΝΙΑ

ΑΘΗΝΑ ΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΕΝΑ ΕΡΓΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ἀγαπητοί μου,

ΣΗΜΕΡΑ τριγύρισα τὸ 'Εθνικὸ Θέατρο, ποὺ αὐτὲς τῆς ἡμέρας τελειώνουν οἱ ἐπισκευές του γιὰ ν' ἀρχίσουν οἱ ἐργασίες του. Εἶναι ἀκόμα γεμάτο ἐργάτες : χτίστες, μαρμαρινοὺς, χρωματιστές, ταπετιέριδες, ἤλεκτρολόγους. Κι' ἀκόμα σκοντάφτει καὶ γιὰ ἐδῶ κι' ἐκεῖ σὲ ξύλα, σκνίδια, χρώματα, σύρματα, σωλήνες, εργαλεῖα, μηχανήματα. Φαίνεται ὅμως ἡ πολλή, ἢ μεγάλη ἐργασία ποὺ ἔγινε κι' ἡ λίγη ποὺ μένει ἀκόμα νὰ γίνῃ. Κι' ὄχι πιά φαντάζεται, ἀλλὰ βλέπει ὁ ἐπισκέπτης τί θὰ εἶναι τὸ ἀνακαινισμένο αὐτὸ κτίριο — τὸ παλιὸ Βασιλικὸ Θέατρο τῆς ὁδοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου, ποὺ τώρα εἶναι τὸ 'Εθνικὸ Θέατρο τῆς Ἑλλάδος — ὅταν σὲ λίγο θὰ παραδοθῇ ἕτοιμο στοὺς ἠθοποιούς καὶ στὸ κοινόν.

Λοιπόν, ἓνα θαύμα! Καὶ γιὰ τὴν Ἑλλάδα σημεῖων ἓνα μὲν τόσο μεγάλη πρόδοσ, ὅση δὲν ἐσημείωσε ὡς τώρα κανέν' ἄλλο χεῖριο καὶ καμμιά ἄλλη ἐγκατάστασις. Πρῶτο γιὰτ' εἶναι Θέατρο — ποὺ, καθὼς ξέρετε, ἀποτελεῖ πάντα τὸ κορυφωμα ἐνὸς πολιτισμοῦ — καὶ δεύτερο, γιὰτ' εἶναι Θέατρο μὲ ὅλες τῆς τελειότητες ποὺ παρουσιάζουν καὶ μὲ ὅλα τὰ μηχανικὰ μέσα ποὺ διαθέτουν τὰ σημερινὰ θεάτρα τῆς Εὐρώπης. Μόνον ποὺ δὲν εἶναι καὶ μεγάλο σὺν ἐκεῖνα, γιὰτ' ἐστὶν Ἀθήνα, σήμερον, δὲν μποροῦσε — κι' ἴσως δὲν ἦταν ἀνάγκη — νὰ γίνῃ μεγαλύτερο. Εἶναι ὁμοῦς τέλειο. Οἱ θεατῆς θάχουν ἐκεῖ μέσα κάθε ἀνεση καὶ κάθε ἀσφάλεια : ἀναγκαστικὰ καθίσματα, εὐκολία κυκλοφορίας, σταθερὴ θέρμκη, ἀπλετο φῶς, ἓνα θαυμάσιο φουαγιέ, ἓνα κομψότατο καφενεῖο μὲρ γιὰ τὰ δικλείματα, εὐρύχωρες ἱκτιοθήκες (βεστιάρια) καὶ τέλος πάντων ἓ, τί ἄλλο χρειάζεται ἔ-

νας ἄνθρωπος ποὺ πηγαίνει στὸ θέατρο ν' ἀπολαύσῃ ἓνα ἔργο κι' ἔχει τὴν εὐλογη ἀξίωσι νὰ μὴν ταλαιπωρηθῇ καὶ νὰ μὴν ἐνοχληθῇ στὸ παραμικρό. Καί, τὸ κυριότερο : στὸ 'Εθνικὸ Θέατρο, ὅπως ἔγινε, μπορεῖ νὰ παιχθῇ ἐντέλεια τὸ πιδ πολυπρόσωπο, τὸ πιδ πολυπραχτο, τὸ πιδ πολύπλοκο καὶ τὸ πιδ θεαματικὸ ἔργο. Κι' ὄχι μόνον γιὰτ' ὁ θεατῆς εἶναι μεγάλος καὶ θὰ συμπληρώνεται μ' ἔκτακτους ἠθοποιούς γιὰ κάθε ἔργο — π. χ. στὸν «Ἰούλιο Καίσαρα» τοῦ Σαίξπηρ ποὺ ἐτοιμάζεται τώρα, θὰ ἴδομε πᾶνω στὴ σκηνὴ ἑκατὸ πρόσωπα! — ἀλλὰ πρὸ πάντων γιὰτ' ἡ σκηνὴ αὐτὴ εἶναι θαυμάσιον ζεπιτηδὲς γιὰ τέτοιες δύσκολες παραστάσεις.

Καὶ πρῶτα-πρῶτα δὲν εἶναι μιά σκηνή, ἀλλὰ δύο : ἡ κεντρικὴ καὶ ἡ πλάγια. "Εἶται, ἐνὸς θὰ παίξουν μιά πράξη ἐντὴν κεντρικῇ, θὰ ἐτοιμάζουν ἐντὴν πλάγια μίαν ἄλλη. Καὶ στὸ διάλειμμα, μὲ μηχανισμό, θὰ μεταφέρεται ἐντὴν σκηνῇ ἡ πλάγια ἐντὴν θέσῃ τῆς κεντρικῆς κι' ἡ παράστασις θὰ ἐξελουθη σ' αὐτὴν. Γιατ' ἐντὸς τερᾶστιο καὶ πολύπλοκο αὐτὸ οἰκοδόμημα, τὰ πατώματα στριφογυρίζουν κι' ἀνεβοκατεβαίνουν. Ἰπάρχουν ἀκόμα πελώρια παραπετάσματα ποὺ κινουῦνται μὲ ἠλεκτρισμό, καὶ ποὺ μποροῦν νὰ κλείνουν, νὰ περιορίζουν ἓνα μέρος τῆς σκηνῆς. ὅσο χρειάζεται γιὰ τὴν μιά πράξη, καὶ πάλι νὰ φεῖγουν καὶ νὰ τὴν ἀφίνουν μεγάλη, ἀπέραντη, ὅταν τέτοια χρειάζεται γιὰ τὴν ἄλλη. Τοὺς ἴδιους πολύπλοκους μηχανισμούς παρουσιάζει καὶ τὸ σύστημα τοῦ φωτισμοῦ, ποὺ σ' αὐτὸν προπάντων στηρίζεται ἡ καινούργια σκηνοθετικὴ. Ἄλλη φορὰ, ἦταν μόνον ἡ σκηνογραφία, ποὺ φωτιζόταν στοιχειωδῶς μὲ κάμποσα λαμπιόνια ἢ μὲ κανένα προβολέα. Σήμερον ἡ σκηνογραφία παίξει δεῦτερο ρόλο κι' ὁ φωτισμός εἶναι τὸ πᾶν. Αὐτὸς δείχνει, μεταμορφώνει, ἐξιδανικεύει, ὁποδάλει, δίνει ὅλη τὴν ἐντύπωσι. Καὶ μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τί φωτιστικὰ μηχανήματα — ἠλεκτρικὰ ἐνονοεῖται — χρειάζονται, γιὰ νὰ πέφτῃ ὅσο φῶς πρέπει, ἐκεῖ ποὺ πρέπει, καὶ μὲ τὸ χρῶμα ποὺ πρέπει. Ἀφίνω τώρα ἐπὶ ὁ φωτισμός εἶναι ἀνάγκη καὶ μεταβάλλεται σχεδὸν ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή : Πότε ἔγμερᾶνει, πότε βραδυάζει, πότε εἶναι ἡμέρα, πότε εἶναι νύχτα, πότε συννεφιάζει, πότε βγαίνει ἥλιος, πότε τὰ παράθυρα εἶναι κλειστά, πότε ἀνοικτά. Στὰ παλιὰ θεάτρα αὐτὰ τὰ «φῶτα» τὰ μιμοῦνταν σχεδὸν κατὰ συνθήκη. Καμμιά φυσικότητα δὲν εἶχαν. Στὸ 'Ε-

θνικὸ θὰ τὰ βλέπῃ κανεὶς καὶ θὰ γελιέται πὼς εἶναι ἀληθινά. Ἄλλ' ἐκτὸς ἀπὸ τὸ κτίριο ποὺ, καθὼς εἶδαμε, παρέχει ὅλα τὰ μέσα γιὰ τὸ τέλειο παῖξιμο ἐνὸς ἔργου, εἶναι καὶ τὸ σύστημα τῆς ἐργασίας. Οἱ ἠθοποιοὶ κάνουν τόσες δοκιμές, ὥστε μαθαίνουν τὸ ἔργο ἀπέξω κι' ὁ υποβολέας ἐντὴν παράστασις εἶναι περιττός. Μαθαίνουν ἐπίσης τῆς θέσεως τους, τῆς κινήσεως τους, τὰ «σκηνικὰ» τους ὅλα, σὲ τέτοιον τρόπο, ποὺ κάθε βραδύ νὰ κάνουν τὰ ἴδια, κι' ὄχι ναὺτοσχεδιάζουν ἄλλα κατὰ τὸ κέφι τους καὶ τὴν ὄρεξί τους, ὅπως γινόταν ἐντὸς κελίδ θεάτρο, ποὺ καὶ λόγια ἀκόμα παρέλειπαν ἢ πρόσθεταν οἱ ἠθοποιοὶ! Ἐδῶ εἶναι τάξη, πειθαρχία, ἀκριβεία Ἰπάρχουν ἀκόμα ἀτελεῖα, ἐργαστήρια γιὰ τῆς ἐνδυμασίας, γιὰ τὰ ἐπιπλα καὶ γιὰ τῆς σκηνογραφίας. Ἐνας εἰδικὸς καλλιτέχνης σχεδιάζει γιὰ κάθε ἔργο τὰ ἐνδύματα, κι' οἱ ράφτες τὰ κόβουν καὶ τὰ ράβουν. Ἄλλος εἰδικὸς σχεδιάζει τὰ ἐπιπλα, καὶ οἱ ἐπιπλοποιοὶ τὰ κατασκευάζουν. Ἄλλος τέλος κάνει τῆς μακέτες (σχέδια) τῶν σκηνογραφιών, κι' οἱ σκηνογράφοι τῆς ἐκτελοῦν. Ἐχὼ δώσει ἐντὸς θεάτρο σκηνικά ἔργα, ἀλλὰ ποτὲ μου ὡς τώρα δὲν εἶχα ἴδει μακέτα σκηνογραφίας γιὰ κανένα. Ὁ σκηνογράφος ἐκτελοῦσε ἀπλῶς ἓνα σχέδιο ποὺ τοῦ ζωγράφου ἐγὼ ὅπως-ὅπως ἦ τοῦ τὸ περὶστανα... προφορικῶς. Σήμερον ποὺ πῆγα ἐντὸς Ἐθνικὸ Θέατρο, μοῦ εἶδεισαν καὶ τὴν μακέτα τῆς σκηνογραφίας ἐνὸς νέου ἔργου μου, ποὺ θὰ παιχθῇ τὴν πρώτη βραδύα μαζί μὲ τὸν «Ἀγαμέμνονα». Κι' ἐμεινα κατενοουσιασμένος! Ὁ ζωγράφος, ὁ εἰδικός, διάβασε τὴν ὁδηγία μου ἐντὸς χειρόγραφο κι' ἐξωγράφησε ἀκριβῶς ἐκεῖνο ποὺ ἔλεγα κι' ἐκεῖνο ποὺ ἠθέλα. Καὶ δὲν ἦταν καθόλου εὐκολο, οὔτε μποροῦσε νὰ γίνῃ τίποτα χωρὶς μακέτα εἰδικῶς. Γιατ' ἐντὸς ἔργου μου αὐτοῦ — «Θεῖος ὄνειρος» λέγεται — εἶναι μιά μονόπρακτὴ κωμωδία ποὺ γίνονται στὰς Ἀθήνας τὴν ἐποχὴ τοῦ Περικλέους. Καὶ πρέπει νὰ φαίνεται ἐντὴν σκηνῇ ἡ αὐτὴ ἐνὸς ἀθηναϊκοῦ σπιτιοῦ τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης, μὲ τὸ βωμὸ ἐντὴν μέσῃ, μὲ τὰ γάλακτα τῶν ἐφεστῶτων θεῶν, μὲ τὸ περιστόλιο καὶ τὰ δωμάτια ὀλόγυρα, μὲ τὸ δῶμα, μὲ τὸ κηπάκι ἐντὸς βάθος, καὶ πέρα, μακριά, μὲ τὴν Ἀκρόπολι σ' ὀβλ' τῆς τῆς δόξα! Ἐντὸς Ἐθνικὸ Θέατρο, ὅπως ἔγινε κι' ὅπως θὰ λειτουργῇ, εἶν' ἓνα ἔργο πολιτισμοῦ. Σὰς ἀσπάζομαι. ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Η ΠΟΛΥΠΟΔΟΥΣΑ (*)

Μήνες καὶ μήνες ἐντὸς κρεβάτι, ἀρρωστημένη, δὲν μπορεῖ πιά τὴ φτωχὴ γιαιὰ νὰ βλέπῃ ἢ ἀγγονὴ τῆς ἢ μικρῆ, καὶ τὴ ρωτᾷ σήμερον ποὺ εἶναι χλωμότερη κα' ἀπ' τὸ κερί :

— Σ' ἔφαγε, νόνα, τὸ κρεβάτι! πότε θὰ γίνῃς πιά καλά; Κι' αὐτὴ τὸ βλέμμα τῆς ἐντὸς τοῖχο, καρφώνει καὶ πικρογελᾷ : Κεῖ μιά μικρὴ πολυποδοῦσα, γιὰ νὰ ταξιδί τῆς μιὰ... Περικλέας

(*) Πολυποδοῦσα εἶναι ἓνα ἐντομο μὲ πολλὰ πόδια. Πιστεύουν γι' αὐτὴ πὼς ὅταν μὴν ἐστὶν κῆμαρα κανεὶς, αὐτὸς θὰ ταξιδεῖρ ἀσφαλῶς γρηγορᾶ. Ἄλλοθ τὴ λένε καὶ «σπαραγγαποδοῦσα».

Η ΑΣΠΡΗ ΜΑΣ ΚΟΤΤΟΥΛΑ

Τὸ μεγαλύτερο ἐλάττωμα γιὰ μιά κόττα δὲν εἶναι νὰ ἔχει στροβὴ μύτη, ἀλλὰ νὰ μὴν κἀνῃ αὐγᾶ. Καὶ ἡ κόττα μας δὲν εἶχε καθόλου σκολὸ νὰ γεννηθῇ. Εἶπε λοιπόν κι' ἡ μητέρα μιά μέρα : — Ἐγὼ λέω νὰ τὴ φάμε τοῦτη τὴν ἀσπρη κόττα. Μὰς ἔχει γίνεῖ μεγάλος μπελάς καὶ δὲν κάνει τίποτ' ἄλλο ἀπο κουισουλίες.

Ὁ Κωνστᾶκης ὁμοῦς ἔβαλε τῆς φωνῆς ἀμέσως. Ὅτις ν' ἀκούσῃ τέτοιον πᾶγμα! Κι' ὁ πατέρας εἶπε : Ἀφίστε νὰ τὴ φάμε τὰ Χριστοῦγεννα.

Μιά μέρα ἦσαν νὰ Χριστοῦγεννα. Κι' ἡ μητέρα τόσῶσε τὴν κόττα. Ὁ Κωνστᾶκης ὁμοῦς ἀνοῖξε καυγᾶ τώρα : — Ὅχι, δὲ θέλω, δὲ σὰς ἀφίνω νὰ σφάζετε τὴν κοττούλα μου, δὲ θέλω σὰς λέω.

Ἄδεια τοῦ εἶπαμε πὼς αὐτὲς εἶναι κουταμάρες μεγάλες, ποὺ δὲν τῆς λένε μεγάλα κι' ἔξυπνα παιδιὰ σὺν αὐτόν. Τίποτα!

— Ὅχι, σὰς λέω, ἄμα τὴ σφάζετε, ἐγὼ θὰ πεθάνω... Καὶ πτόπαιγε τὸ ποδαράκι του χάμω. Καὶ δὸς του κλάμματα.

Τὸν πῆρε ἡ μητέρα νὰ τὸν καλομάσῃ. Τοῦτοξε νὰ τοῦ δῶσῃ τὸ πιδ μεγάλο κομμάτι τῆς βασιλοπότης, μεθαῦριο' τοῦτοξε νὰ τὸν πάρῃ ἐντὸς πανηγύρι τ' Ἀγναντιοῦ' τοῦτοξε νὰ γράψῃ ἐντὸς θῆλο-Νικο ἐντὴν Ἀθήνα νὰ τοῦ φεῖγῃ ἓνα τουφεκί' τοῦτοξε... μέχρι τοῦ πουλίου τὸ γάλα. Μ' αὐτὸς τίποτα :

— Ὅχι, δὲ θέλω, θὰ πέσω νὰ πεθάνω, σὰς λέω.

Τότε εἶπε κι' ὁ πατέρας : — Καλὰ, πέθανε!... Καὶ πῆρε τὸ μαγαζὶ κι' ἔφαξε τὴν κόττα.

Ἦρθε τὸ μεσημέρι. Κάτσαμε ἐντὸς τραπέζι, εἶπαμε τὸ «ἡ γέννησι σου Χριστέ» καὶ φάγαμε. Καὶ λοιπόν, ἂν κι' ἦταν στροβημένο, ἡ κόττα μας ἔκαμε μιά σοῦπα πρῆρημη. Κι' ὁ Κωνστᾶκης, ἄμα καλόφαγς δυὸ πιάτα, ἂν ἀγαπάτε, κι' ἀπόφαγε καὶ καλοσοκουπίστης, εἶπε διὰ-δελιά :

— Καλὲ μαμά, δὲν κοιτᾶμε μήπως εἶναι καὶ καμμιά ἄλλη στροβημότα, νὰ τὴ φάμε ; Διαβάτης

ΜΙΑ ΦΩΝΗ ΣΤΑ ΧΑΡΑΜΑΤΑ

Μόλις ἀρχίζει νὰ φωτίζῃ. "Ὅλα εἶναι ἦσυχά σὺν κάθε ζωῇ νὰ ἔχῃ σβῆσει. Ποῦ καὶ ποῦ αὐτὴ τὴ σιωπὴ τὴ διακόπτει ἡ βραχνὴ φωνὴ ἐνὸς κόκορα.

Τὴν ὄρα αὐτὴ, εἴτε βρέχει, εἴτε χιονίζει, εἴτε μανιασμένος βοριάς φυσᾷ, κάτω ἐντὸς ἔρημο δρόμο, μιά φωνὴ ἀκούγεται πάντα ἡ ἴδια, δυνατὴ, καθαρή, νὰ λέῃ :

— Πεξιμάδια ζηστά, πεξιμάδια ζηστά-ζηστά... Καὶ σιγὰ-σιγὰ σβῆνει.

Γινώριζα τὴ φωνή, μὰ ὄχι τὸν ἀνθρώπο. Κάποτε ὅμως, καθὼς σηκωνόμουν νὰ μελετήσω, τὸν εἶδα. Ἐνας μᾶλλον γέρος, μέτριον ἀνάστημα, ἀγαθὸ πρόσωπο, μέσα σὲ μισοτυμμένα ρούχα, μ' ἓνα καλάθι ἐντὸς χέρι, γεμάτο καξιμάδια.

Εἶναι τὸ ζωντανὸ ξυπνητήρι τῆς πόλης.

Πρῶτ-πρῶτ, κουκουλωμένη μὲς' ἐντὸς σκεπασμάτων μου, καθὼς μοῦ σφύριζε τὴ φωνὴ του ὁ παγωμένος βοριάς, εἶναι σὰ μιά μαλακία πρостаγή, ποὺ μοῦ λέει : «Σῆκω, ἦλθε ἡ ὄρα γιὰ δουλειά».

Ἄλλ' εἶναι τόσο γλυκὸς ὁ πρωινὸς ὕπνος! Βουλῶνα τ' αὐτιά μου μὲ τὰ σεντόνια, γιὰ νὰ μὴν τὴν ἀκούω. Ἀδύνατο, ἐξακολουθεῖ ν' ἀνετηχῇ μέσα μου καὶ δὲν ἠσυχάζω, ἂν δὲν πεταχθῶ ἀπ' τὸ κρεβάτι.

Ἡ πόλη φαίνεται ἡσυχὴ ἀκόμη, ἀλλὰ σιγὰ-σιγὰ βλέπομε τὸ ξεμοῦδιασμά της ἀπ' τὴ νυχτερινὴ νάοχη τῆς, ἀπὸ τῆς κημινάδες ποὺ ἀρχίζουν νὰ βγάδουν καπνόν. Εἶν' ἡ φωτιὰ, ἀπ' τὰ σπίτια, ποὺ ἐτοιμάζεται τὸ πρωτὸν ὄρημα.

Κι' ὁ γέρος παξιμάδας γυρίζει-γυρίζει ἀπὸ γειτονιά σὲ γειτονιά, ἐπυπνῶτας ἐντὸς διάβα του τοὺς ἀνθρώπους, θυμίζοντας σ' αὐτοὺς μὲ τὴ γλυκειὰ του φωνὴ ὅτι ἡ ἡμέρα ξαναφῶτισε. κι' ὅτι ἡ δουλειά, ἡ μητέρα κάθε χαρῆς, πρόκει νὰ ξαναρχίσῃ. Δὲν ξεχνᾷ ὅμως νὰ τοὺς προσηφῇ καὶ καὶ γιὰ τροφή. Κι' ἔτσι αὐτοί, ζεστοὶ καὶ δυναμομένοι, αἰχνοῦνται ἐντὸς βιοπάλη.

ΦΙΛΟΜΗΛΑ

ΘΥΜΗΣΗ...

— Ἐλα, πὲς μου, θεῖτα μου, καμμιά περασμένη ἱστορία τῆς ζωῆς σου, καμμιά σου παιδικὴ θύμησι, παρακάλεσε ἡ Λένα τὴ γοιὰ θεατῆς, ὅταν ἀνέβαιναν τὴν κατακράσινη πλαγιὰ τοῦ λόφου.

Σὺν κἀθησαν κατ' ἀπ' τὴ γέφυρα βαλανιδιά. ἡ θεατῆ Ρένα ἔβγαλε τὸ κέντημά της κι' ἄρχισε : — Ἦμουν τότε — θυμάμαι — δέκα χρονῶν, καλὴ ὄρα σὺν καὶ σένα... Μόλις γίνονταν καλοκαίρια, ἐρχόμαστε ἐδῶ, μακριὰ ἀπ' τὴν ἀτονη ζωὴ τῆς πρωτεύουσας.

Καθόμαστε τότε ἀκόμη ἐντὸς ἴδιο σπιτι, καὶ σ' ἀνέβαιναν, στῆς κορὰ-Κατίνας καθόταν ἡ φίλη μου, ἡ Μαρίνα.

Ἦταν — θυμάμαι — τόσο καλὴ, τόσο ὁμορφὴ ἡ φίλη μου. Τὴν ἀγαποῦσα πολύ, τρελλοῦνονα γι' αὐτὴν. Μὰ κι' αὐτὴ μ' ἀγαποῦσε εἰλικρινᾶ... Περνοῦσαμε μαζί μαγευτικὰ καλοκαίρια, καὶ φθινόπωρα, κι' οὔτε σκεπτομαστε κᾶν,

πὼς ἴσως θὰ χάλαγε κάποτε ἡ εὐτυχία μας. Τὰ χρόνια κλοῦσαν γοργά, ἦσυχά, εὐτυχιωμένο. Ἐμεῖς μεγαλώνουμε ἐντὸς διάβα τους, μὰ κι' ἡ ἀγάπη μας πειότερο θέρνεται... Πέρασαν πέντε χρόνια, γεμάτα εὐτυχία, σὺν μιά μέρα — ἔχ! αὐτὴ ἡ μέρα ποὺ ἡ φίλη μου μοῦτε πὼς θάφαινε γιὰ τόπο μακρινόν!

Ἄκομα ζοφερὰ θυμάμαι τὴν ἡμέρα ἐκείνη τοῦ Σεπτεμβρίου, τὴ μέρα ποὺ μοῦ πῆρανε τὴ φίλη μου. Κι' οἱ δυὸ ἀνεβήκαμε ἐδῶ πάνω ἀγκαλιασμένες, κοιτάξαμε κλαίγοντας τὰ μέρη, ποὺ σ' αὐτὰ τόσο καιρὸ ζήσαμε εὐτυχιωμένα, καὶ πᾶνω σ' αὐτὸ τὸ ἔξλο χαράξαμε τ' ἀρχικά μας.

Στὴν ἀρχὴ ἡ φίλη μου μοῦγραφε συγχά, μ' ἀγογγότρα δλότελα μὲ ἔξαλα... Ἐμαθα πὼς παντρεύτηκε καὶ ζοῦσ' εὐτυχιωμένη, μὰ πᾶνε δυὸ μήνες τώρα, ποὺ ἔμαθα πὼς πέθανε...

Ἀνέβηκα τότε δῶ ἐπάνω, ἐντὸς μέρη ποὺ μαζί νοιάσαμε τὴ χαρὰ, στὰ μέρη ποὺ γνωρίσαμε μιά ἀτέλειωτη φίλια... Ἐκλαψα πικρὰ τὴ φίλη μου, ἐνοῦσα πειότερο τὴν ἐρημιὰ μου... τίποτε πιά ἀπ' αὐτὴν δὲ μ' ἀπόμεινε, τίποτε ποὺ νὰ μοῦ θυμίζῃ τὴν παιδιὰ αὐτὴ ἱστορία, παρὰ ἓνα σαπισμένο ξύλο... αὐτὸ ἐδῶ!

Καὶ μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἔβγαλε ἀπὸ τὴ τσάντα τῆς ἓνα κομμάτι ξύλο, σαπισμένο ἀπ' τὴν πολυκαίρια, ποὺ κάνο του ἦταν σκαλισμένα δυὸ σφιχταγκαλιασμένα ψηφιά. Κι' ἡ θεατῆ Ρένα ἔκλαιγε... ἔκλαιγε κρατώντας σφιχτὰ στὰ χέρια τῆς τὸ σαπισμένο ξύλο, μόνον ἀπομεινάρια μίσε ἀληθινῆς φιλίας.

Γαρδένια

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ μικρὸς Φούλης, τὴν ἄλλη μέρα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ καπνοῦ του, ἐπυπνῶτας τοῦ ἔδωσαν νὰ πῆ γάλα, φώναξε :

— Ἀσπρη γάλα θὰ πιδ μὲ τέτοιον πένθος; Ρίξτε μου καφεὶ πολὺ νὰ μαυρίσῃ! Ἐῦσπερ. Παξίνος

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΙΚΡΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΙΑΣ

[Ἰδε 45ον φυλλ. τοῦ 1930, σελ. 528]

Ὁ τελευταῖος Διαγωνισμὸς Πνευματικῶν Ἀσκήσεων, ποὺ τ' ἀποτελέσματα του δημοσιεύθηκαν ἐντὸς προηγούμενου, ἦταν συγχρόνως καὶ Διαγωνισμὸς Καλλιγραφίας. Οἱ συλλογὲς ποὺ ὀποβλήθησαν σ' αὐτόν, κρίνονται σήμερον ὡς γράψιμο. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὲς, καὶ μερικὲς ἄλλες, ἀπὸ παιδιὰ ποὺ δὲν ἔλαβαν μέρος ἐντὸς Διαγωνισμοῦ τῶν Ἀσκήσεων, ἀνέγραψαν ὁμοῦς ὁ ἓνα τετραδίον Ἀσκήσεως δημοσιευμένες, μόνον γιὰ νὰ λάβουν μέρος ἐντὸς Διαγωνισμοῦ Καλλιγραφίας. Μόνον ἓνας, ὁ ἄδωνας, ἂν καὶ ἔστειλε συλλογὴ πρωτοτύπων Ἀσκήσεων, ἀποκλείεται ἀπὸ τὸν Διαγωνισμὸν Καλλιγραφίας, γιὰτ' ἡ συλλογὴ του εἶναι γραμμὴν μὲ γραφομηχανή.

Τὸ πρῶτον βραβεῖο ἐντὸς Μεγάλῃ Τάξῃ, τὸ παίρνει ἡ Σουζέττα. Ἐχει πραγματικῶς τὸ καλύτερον γράψιμο, κομψόν, λεπτόν, σταθερόν καὶ πάντα ὁμοιόμορφον. Τυπικῶς καλλιγραφικόν δὲν εἶναι ἄλλα γι' αὐτὸ ἔχει κατὰ τὸ δικόν του, τὸ ἰδιόρρυθμόν, ποὺ συγχρόνως εἶ-

ναί και όρατο. Στη Μασαία Τάξη έ-
πρωτόμαστα το γράψιμο του Νιότης 'Α-
δάμα. Είναι πιο επιτηδευμένο βέβαια,
πιο τυπικώς καλλιγραφικό, αλλά στο
είδος του κι' αυτό πολύ καλό, με όμοιό-
τατα κεφαλαία γράμματα και με διά-
ταξη πραγματικώς καλλιτεχνική. Στη
Μικρή Τάξη τέλος βραβεύεται η Μι-
κρούλα Τραλαλά, που έχει το πιο κα-
θαρό κι' εδανάγνωστο γραψιματάκι,
με πολύ καλή διάταξη και με κανονι-
κάτατα Σχήματα.

Φυσικά, δεν μπορεί να μιλήσω εδώ
για όλα τα γραψίματα. Θα πώ μόνο
πως γενικώς είναι εύχαρηστημένη. 'Α-
κόμα κι' οι συλλογές που παίρνουν Εξ-
οφρημο Μνεία, είναι άρκετά εδανάγνω-
στες και προσεκτικά γραμμένες, κι' αν
δουλούνται τελευταίες, είναι μόνο γιατί
κρίνονται σχετικώς. Μακάρι να μπο-
ρούσα γέφυρα Διαγωνισμό Καλλιγρα-
φίας και μ' όλους μαζί τους άλλους
Διαγωνισμούς. Πόσο ευκολώτερα θα
διάβαζε τις απαντήσεις!

ΑΝΩΤΕΡΑ ΤΑΞΙΣ (από 16 ετών και άνω κα-
θαρά και όμοιως δεν έσημείωσαν εις το τετράδιόν των
ήλικιαν).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Σγουρά-
μαλλη [20E].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: 'Ερείκη
[18E]. — 'Αταλάνη [18E].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Νιόνος Α-
γρείτης [16E]. — Νταίη [16E]. — Κυρά-
Φροσύνη [16E].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [14E] εις έκ-
ατον: Νέλλη, Σακουφόρουκα, Μικρο-
μέγαλη, Νέα 'Ελλάς, Ρασπουτίη, Κυ-
ρά της Θάλασσας, Ουράνιο Τόξο, Πε-
ρικλοάκι.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [12E] εις έκ-
ατον: Ρόδης Ουράνης, Ταζάν, 'Εοιά-
νη, Μικρός Καλλιτέχνης, Χρυσάλλης,
Θεοδ. Α. Παπαθεοδώρου, 'Αθηναία,
Νικητής του Ντέρμπυ, 'Αρχοντοπούλα,
'Εξαχσμένη, Γεώργιος 'Αβέρωφ, Ι. Ε.
'Αραχωβίτης, Βασίλειος των Δασών, Πέ-
τρος Ριοναί, Νάκιτισσος, Ευστράτιος
Παξινός.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [10E] εις έκ-
ατον: 'Αζώρος, Φρανοίνα, Δάβυ, Δού-
λα, 'Ιούλιος Καίσις, Τσελλός, Βιολί-
στιας, Βάτραχος Νο 20.

ΜΕΣΑΙΑ ΤΑΞΙΣ (12-15 ετών)

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Νιόνης 'Α-
δάμας [20E].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: 'Υάς [18
E]. — 'Ανδαλουσία [18E].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Κοκκινόπο-
τρα [16E]. Σικωνία Αδρα [16E]. — Κε-
ραυνός [16E].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [14E] εις έκ-
ατον: Ναίς, Βιολέττα, Πάνθηα 'Α-
βραδάτου, Χαραυγή, Θέμις, Δόνα Κλά-
ρα, Νυφούλα τ' Ουρανού, 'Αφρικάνα,
'Ιδολός, Φωράς.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [12E] εις έκ-
ατον: Γκαργκόλη, Ρωμαίος Πρίγκιψ,
Χρυσοθήρας, Ανσόχαρτο, Αίματοβαμ-
μένη Δόξα, Αδελφίσι, Ναυτάκι του
Θεομαίκο, 'Ηλιονόνη, Δοξασμένο
Τριτολιταστάκι, 'Υπερφυσικός Μπε-
μπές, Πανελλήνιο 'Ονειρο.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [10E] εις έκ-
ατον: 'Ονειρον Δόξης, Νικηφόρος Ού-
ρανος, Διαβατάριο Πουλί, Δευκάτας,
Περσεύς, 'Ιοχός του Περωμένου, Βά-
τραχος Νο 4, Λινούλα, 'Αθώο Διαβο-

λάκι, Βάτραχος Νο 6, Καπειανοπούλα.
ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ, από [8E] εις
έκαστον: Μύρον της 'Ανδρου, Ριγολέ-
τος, 'Ηλιόλουστη, Μυροβόλος 'Ανδρος,
Κουσασιμόδος, Κεφαλλονίτης, Βύρων,
Χρυσή Καρδιά.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ (11 ετών και κάτω)

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Μικρούλα
Τραλαλά [18E].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, από [14E] εις έκ-
ατον: Βάσιγκτων, Τζιτζίκι.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

**258ος ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣ
ΣΥΝΘΕΣΙΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ Α-
ΣΚΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΑΖΙ ΜΙΚΡΟΣ
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΚΑΛΙΓΡΑΦΙΑΣ**

'Ο Διαγωνισμός 'Ασκήσεων. — Προ-
κηρύσσεται σήμερα για τις 'Ασκήσεις
του 1932-33. 'Ο άρχισμα δηλαδή να δη-
μοσιεύω 'Ασκήσεις άρκετά από τις πρώ-
τες Συλλογές που θα λάβω γι' αυτόν,
και θα εξακολουθήσω τη δημοσίευση
των όμοιότερων ως τα πρώτα φυλλά-
δια του 1933, όταν θά προκηρυχθῆ κά-
λι νέος Διαγωνισμός.

'Από τόν προηγούμενο, έμμεσα πολύ
ικανοποιημένη. 'Ελπίζω να με ικανο-
ποιήσει ακόμη περισσότερο ο σημερι-
νός. Παλαιά και νέοι φίλοι μου θα
φιλοτιμηθούν βέβαια να μου κάμουν
όσο το δυνατό πληρέστερες κι' όμοιό-
τερες Συλλογές, και έξω μάλιστα πώς
πολλοί τις έχουν έτοιμες και δεν περι-
μεναν παρά την προκήρυξη για να τις
άντιγράψουν στο καθαρό και να μου
τις στείλουν. Μα κι' οι άλλοι, οι νέοι
έχουν κι' αυτοί άρκετη προθεσμία για
να εργασθούν. Γιατί δεν θέλω βιαστι-
κά πράγματα. Δεν θέλω 'Ασκήσεις κοι-
νές, εύκολες — για το συνθέτη έννοια.
— τετριμμένες ή άνευρημένες. Θέλω
εργασία πρωτότυπη, προσεκτική, ευσυ-
νειδητή. 'Ακόμα και... καλλιγραφία.

Σας συσταίνω προσάντων να έπιμε-
ληθῆτε πολύ τις έμμετρες 'Ασκήσεις
σας, ώστε να είναι στιχουργημένες με
άκριβεια, με χάρι, μ' έξυπνάδα. Κι' ά-
κόμα... να κάμετε Φωνηεντάκια κι'
'Ελλιποσύμφωνα. Πόσοι τα παραλεί-
πουν γιατί... δεν τα καταδέχονται! Κι'
όμως το περιφρονημένο αυτό είδος
είν' έν' από τα δυσκολώτερα.

'Εννοείται, ότι δεν είναι δυνατό να
σας μιλήσω εδώ για όλα τα είδη των
'Ασκήσεων, που καθένα έχει τους κα-
νόνες του, τις δυσκολίες του, τα μυστι-
κά του. Αυτό μπορείτε να τα μάθετε,
μελετώντας προσεκτικά τις έλεκτικές
'Ασκήσεις, που δημοσιεύω πάντα. 'Η
πείρα είναι ο καλύτερος δάσκαλος. Κι'
έρχομαι στα τυπικά, δηλαδή στους ό-
ρους του Διαγωνισμού

Δωρεάν μπορούν να λάβουν μέρος
όλοι όσοι έχουν έγκυραμένο ψευδώνυ-
μο ή θα έχουν ως την ήμερα που θα
στείλουν τη συλλογή των. Οι χωρίς
ψευδώνυμο συνδρομητά ή αδελφία
συνδρομητών πρέπει να στείλουν μαζί
και 5 δραχμές, οι δε άλλοι άγορασταί
δρ. 7 ως δικαίωμα συμμετοχής.
Καθένας θα στείλη μία Συλλογή

από 15-20 'Ασκήσεις διαφόρων εί-
δων, με τη σειρά που δημοσιεύονται
στο φυλλάδιο: δηλαδή πρώτα οι έμ-
μετρες (Δεξιόγροφοι, Συλλαβογροφοί
κτλ.) έπειτα τα Σχήματα, (Πυραμίδες,
Τρίγωνα κτλ.) έπειτα τίτλα είδη (Κου-
πτογραφικά, Μαγικά Γράμματα κτλ.)
και τέλος 'Ακροστιχίδες, Φωνηεντάκια,
'Ελλιποσύμφωνα και Γρίφοι. Μία συλ-
λογή μπορεί να έχει και δυο και τρεις
'Ασκήσεις του ίδιου είδους (δυο Δεξι-
γροφους, τρεις 'Ακροστιχίδες κτλ.) Κι'
από τις 20 'Ασκήσεις, οι 5 μπορεί να
είναι Γαλλικές για τους Γαλλομαθείς.
Αυτές μπορεί να μην είναι και πρω-
τότυπες, αλλά παρμένες από γαλλικά
περιοδικά. Με τη διαφορά ότι πρέπει
να σημειώνεται κάτω από κάθε Γαλλι-
κή 'Ασκηση, αν είναι πρωτότυπη, ή
αν είναι παρμένη από γαλλικό περιο-
δικό, και ποιο.

'Η Συλλογή πρέπει να είναι γραμ-
μένη σε μεγάλο τετράδιο, (κόλλες Δια-
γωνισμού του σχολείου) μ' έξωφυλλο.
'Η σελίδα να είναι χωρισμένη σε δυο:
από το ένα μέρος ή 'Ασκηση, από το
άλλο, αντίκρου, ή λύση της. Οι 'Ασκή-
σεις να είναι αριθμημένες. (Μαγικά
Γράμματα κι' άλλες 'Ασκήσεις που δη-
μοσιεύονται συνήθως με πολλούς ά-
ριθμούς, για τη Συλλογή θεωρούνται
ως μία και παίρνουν ένα μόνο αριθμό)

Στο έξωφυλλο της Συλλογής μπαί-
νει ή έπιγραφή: «Συλλογή Πνευματι-
κών 'Ασκήσεων για τον 258ο Διαγω-
νισμό». Από κάτω όνομα, ψευδώνυμο,
ήλικία, διαμονή κτλ. 'Επίσης στην τε-
λευταία σελίδα, πρέπει να ξαναγράφε-
ται τ' όνομα και το ψευδώνυμο, κι' ή
επομένη ένυπόγραφη δήλωση: «Αίδα
το λόγο της τιμής μου ότι όλες οι 'Α-
σκήσεις αυτής της Συλλογής είναι έργα
πρωτότυπα δικιά μου, κι' όχι άντιγραμ-
μένα άπ' άλλου, έκτός από τα Δημόδια
και τα Γαλλικά». 'Απαραιτητή επίσης
είναι και ή δήλωση αν ή διαγωνιζόμε-
νος έλαβε μέρος και σε προηγούμενος
Διαγωνισμούς προς σύνθεσιν 'Ασκή-
σεων, και τί βραβείο ή έπαινο πήρε
στον τελευταίο.

Οι διαγωνιζόμενοι θα διακριθούν σε
τρεις Τάξεις ανάλογως της ηλικίας των
'Οσοι δεν σημειώνουν ήλικία στη Συλ-
λογή των, θα καταταχθούν στη Μεγά-
λη Τάξη, όποια ήλικία κι' αν έχουν.
Και σε κάθε Τάξη θ' άπονεμηθούν χω-
ριστά Βραβεία, σύμφωνα με τόν 'Οδη-
γό του Συνδρομητού, Κεφ. Ζ'.

Συλλογές είναι δεκτές από τώρα ως
τις 30 'Απριλίου 1932.

'Ο Διαγωνισμός Καλλιγραφίας: —
Θά βραβευθούν χωριστά, με βραβεία
Μικρού Διαγωνισμού (ιδε 'Οδηγόν. Κεφ.
Ζ') οι πιο καλογραμμένες, κομψές, εδνα-
νάγνωστες Συλλογές. Δεν θα κοιτάξω
καθόλου καλλιγραφία, αλλά καθαρό
κι' όρατο γράψιμο.

Και σ' αυτόν τόν Διαγωνισμό επί-
σης, οι διαγωνιζόμενοι θα διακριθούν
σε τρεις Τάξεις ανάλογως της ηλικίας
των.

'Η συμμετοχή στον Διαγωνισμό Καλ-
λιγραφίας είναι άποχερωτική για ό-
σους θα λάβουν μέρος στον Διαγωνι-
σμό 'Ασκήσεων.

'Οσοι όμως δεν μπορούν να λάβουν
μέρος σ' αυτόν, άλλα θέλουν να λά-
βουν μέρος μόνο στον Διαγωνισμό Καλ-
λιγραφίας, ως άντιγράψουν και ως μου
στείλουν τις Πνευματικές 'Ασκήσεις

ένός οιαδήποτε φυλλαδίου μου, με τις
λύσεις του αντίκρου. Με τη διαφορά ό-
τι αυτοί δεν θά αντιγράψουν 'Πνευμα-
τικά 'Ασκήσεις διά τόν 258ον Διαγω-
νισμόν, άλλα «'Αιπάντες εις τόν
Μικρόν Διαγωνισμόν Καλλιγραφίας».
Οι άλλοι όροι — προθεσμία, δικαίωμα
συμμετοχής κτλ. — είναι οι ίδιοι.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

259ος ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Αύσεις Πνευματικών 'Ασκήσεων από
το φυλλάδιο της Β' τριμητίας του 1932
(Μαρτίου-Μαΐου).

Γίνονται τέσσαρες Διαγωνισμοί Λύ-
σεων κάθε τριμητία. 'Ο 259ος που προ-
κηρύσσεται σήμερα, είναι της Β' Τρι-
μτίας και θά διαγωνισθούν σ' αυτόν ό-
σοι θά λύσουν Πνευματικές 'Ασκήσεις
από το σημερινό φυλλάδιο ως το τε-
λευταίο του Μαΐου 1932.

Οι παλαιοί συνδρομητά έξορουν τους
όρους, που μένουν οι ίδιοι. Οι νέοι θά
τους μάθουν από τόν 'Οδηγό του Συν-
δρομητού που, αν δεν τόν έχουν, πρέ-
πει άφαικτως να τόν άγοράσουν (τι-
μάται δρ. 5 και ταχυδρομικώς δρ. 6).
Γιατί στον 'Οδηγό θά βροδν όλους τους
όρους της συμμετοχής σε κάθε Διαγω-
νισμό και γενικά σ' όλη την κίνηση.

'Επειτα θάγοράσουν από το γραφείο
μου χαρτί τών λύσεων ή λύσχαρτο, 6-
που, κατά τους όρους του Διαγωνισμού,
γράφονται οι λύσεις. (Σε άλλο χαρτί
γραμμένες, λύσεις δεν είναι δεκτές.)
Θά στείλουν το αντίτιμο (δρ. 3,50 από
το 'Εσωτερικό και δρ. 4 από τ' Εξω-
τερικό) και θάγοράσουν μια δεσμίδια με
18 φύλλα, που άρκούν για τις λύσεις
μιάς τριμητίας. 'Οσο για την προθε-
σμία που θά τις στείλουν, αυτή σημειώ-
τεται επάνω από τις Πνευματικές 'Α-
σκήσεις κάθε φυλλαδίου. Οι λύσεις π.
χ. του σημερινού είναι δεκτές ως τις
5 Μαΐου. 'Εχουν λοιπόν καιρό, όσοι
θέλουν να διαγωνισθούν, να προμηθευ-
θούν και 'Οδηγό και χαρτί.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΗΛΙΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

'Αθήναι, 42 οδός Εθνομίτου,
την 3 Μαρτίου 1932

ΣΗΜΕΡΑ, καθώς βλέπετε, προκηρύττω
τόν Διαγωνισμό προς σύνθεσιν 'Ασκήσεων,
που με τόσο άτυπομορφα περιμένατε. Δια-
βάστε καλά τους όρους και συμμορφώθητε.
Είναι μαζί και Διαγωνισμός Καλλιγρα-
φίας. 'Επίσης προκηρύττω και τόν Διαγω-
νισμό τών Λύσεων της Β' Τριμητίας, που
άρχίζει από το φυλλάδιο τούτο. Στο έρ-
χόμενο θά έχω 'Αποτελέσματα παλαιού.

Οι προκήρυξεις αυτές δεν έφθκαν πολύ
τόπο γι' 'Αλληλογραφία. Δεν άπαντώ λοι-
πόν παρά σ' έκείνους που είχα φυλαγμέ-
να τα γράμματα τους από την προηγου-
μένη εβδομάδα. Στους άλλους, που μου
έγραψαν κατόπι, θάπαντήσω στο έρχόμενο.

'Ο Λαγός 2 κι' ο φίλος του, για να ή
νισχύουν και μ' άλλα μέλη το Σύλλογό
τους, έκάμην το έξης: Με το Σήμα όφω-
μένο, τριγύρισαν την άλλη του Σχολείου
τους, φωνάζοντας: «Γυρνάμε! Διαπλα-
σούλα για το Σύλλογο τών Λαγών!». Ση-
μειώστε ότι στη μεγάλη έκαιη άλλη
κάμην διάγραμμα 3000 μαθητές και μα-

θήτριες από την Α' του Δημοτικού ως
την Γ' του Γυμνασίου! Φυσικά λοιπόν και
τα Διαπλασούλα ήταν πολλά μέσα σε
τόσο πλήθος. 'Ετσι ο Σύλλογος τών Λα-
γών άπείκτισε άρκετά μέλη, άκό-
μα και μη Διαπλασούλα, που έλκυ-
σθηκαν και θά γίνουν τώρα. Αυτό τα εύ-
χάριστα μου γράφει για το Σύλλογό τους
ο Λαγός 2. Κι' έρχομαι και εις άνωτέρα.

'Ελαβα το «Νεολόγο», Μεγάλη 'Ελλάς,
κι' είδα πόσο ένθουσιασε την πόλη σας ή
φιλολογική αυτή άπογευματινή. 'Η κυρία
'Αμπελά Τερέντιο — και, ή παλιά μου
Μελάχρα — μου είπε πως σ' ένθουσιασε
κι' εύχαριστήθηκε πολύ. 'Ο κ. Σενόπου-
λος, που μίλησε εδώ για τόν Παλαμά, με
μέγλη του χαρά θάρχεταν να μιλήσει κι'
έκει, και θά το θεωρούσε τιμή του. 'Αλ-
λά δυστυχώς δεν έβκαίρε! Καλά σοφί
πε ή κ. Τερέντιο ότι μεταβίβη κάτρωθη-
σε να μιλήσει και στον 'Ιπαρασόο. Μή-
πως και στην 'Ακαδημία δεν άνέβαλε τη
δεξίωσή του ένα χρόνο σχεδόν, ως να
βρῆ καιρό να έτοιμάσει το λόγο του;

'Ας έγινε καλά από τη γριππή, Μα-
κεδονικό 'Εντελβίς, ως έγραφε καλά
και στους σχολικούς διαγωνισμούς, και δεν
πειράζει αν έκαμει καιρό να μου γράψει.
Μου γράφει συχνότερα τώρα που είσαι
πιο ήσυχη. Για το κομμάτι σου δεν θυμοί-
μαι — θά είδη, αν δεν είδες — άλλα χεί-
ρα πολύ που άναγνωρίζεις ότι ή άπόρριψη
είναι πάντα προς το καλό σας, κι' ότι
δεν θάποθαρρυνόσουν αν τυχόν έδλαπες τώ-
σο κομμάτι σου έκαινο δεν το βρήκα δη-
μοσιεύαμο. — Μα τί λέω; Δεν ρωτῆς για
την Μελέτη που δημοσιεύθηκε στο 11ο φυλ-
λάδιο; Μά ήταν πολύ όφωτο!

Πραγματικώς, Φ. Χ., κατάλαβες στην
έντελεια όσα σοφί είπα, και χείρας πολύ
γι' αυτό. Το συμπέρασμα όμως που έβγα-
λες, δεν είναι τόσο σοφί. 'Εγώ θά
προτιμούσα να συμπάρατες πως καλό θέ-
ταν να εξακολουθήσεις, έστο και με το
«μπορεί». Μόνο να μή το κάμεις άποικει-
στική άσχολία, γιατί αυτό θάταν ίσως
παράτομο. Με άλλους λόγους: βλέποντας
και κάνοτας. Προσωπικό βρος δεν έχουν
μόνο αυτοί που άναρρέεις, άλλα και πολ-
λοί άλλοι. 'Ωστε αυτό δεν είναι το δυσ-
κολο, άλλα κάτι άλλο: Δεν άρκει ναχη
καιεις δικό του, προσωπικό βρος: άλλα
και όρατο. Κι' αυτό δυστυχώς δεν τχουν
πολλοί.

Δεν θάλαβη κεινο το γράμμα σου, 'Αε-
μονία, είδημη βέβαια δεν θά παρέλαπτα
νάναγγελλω το θάνατο του άδελφού σου,
του τόσο καλού μας Σπύρου, και να σε
συλληθηθῆ για το μεγάλο δυστύχημα.
Διαβίβίζω το κηρύγμα σου στα Διαπλα-
σούλα που σοφί στέλνουν γράμματα με
άνεπαρκές γραμματόσημο και σάναγκάζουν,
για να τα παίρνης, να πληρώνης πρόστι-
μο. Αυτό δεν είναι σωστό. Πρέπει να τα
ζυγίζουν και να βάζουν το γραμματό-
σημο που χρειάζεταιται.

'Ο φίλος σου Ν. Σ. Ε. κάμει μια πα-
ρατήρηση στον «'Υπολογισμό» του Κά-
ποιου στο 11ο φυλλάδιο. 'Ο τύπος που
έδωκε δεν είναι για την περίπτωση. Γιατί
έδώ πρόκειται περί «ωκλικών μεταθέ-
σεων» που τις δίνει 6 τύπος: M = 1, 2,
3... (n - 1). 'Ετσι για 6 πρόσωπα που
θα καθήσουν γύρω σ' ένα τραπέζι, έχου-
με 1 x 2 x 3 x 4 x 5 = 120 τρόπους ή
μεταθέσεις, κι' όχι 720 όπως βγαίνει με
τόν τύπο του Κάποιου. Και για 9 πρό-
σωπα, έχουμε 40,320 κι' όχι 362,880,
και κατέξτε. Αυτό για την άκριβεια. 'Ετσι
όμως ή άλλωδης, πάντα οι αριθμοί είναι
μεγάλοι και... καταπληκτικοί!

Γιατί δεν μου έγραψε ή 'Μόρα Σιλβά-
να; μαθήματα: άδιαβάστα; άλλες δου-
λειές; Τίποτ' άπ' αυτά! 'Ολες αυτές τις
ήμέρες την άπασχολούσε το λατρευτό
της... χιόνι. Και μου γράφει σήμερα
για να μου πῆ τη χαρά της όταν την έβ-
πνισαν ένα πρωί με χιονιές (θύματα έμως
πρώτα, γιατί δεν είχε καταλάβει) κι' έ-
τραξε στο παράθυρο κι' είδε την πόλη της
κάτασπρη... 'Ελαβα και το ποίημα της
που θά το διαβάσω με τή σειρά του. 'Ο
κ. Ε. την εύχαριστεί πολύ.

Δεν πειράζει, Παγασαία, άφου σ' έμ-
πόθισαν τα πολλά μαθήματα. Είδη με
χαρά πόσο σε άφραει και σε διασκεδάει
ο Διαγωνισμός τών Λύσεων που φέτος άρ-
χισες να λαδίνης μέρος. 'Αλήθεια, είναι
τόσο διασκεδαστικό να λύνη καιεις 'Α-
σκήσεις, και μαθαίνει τόσο, φάχγοντας
για να βροίχη τις λέξεις — 'Ιστορία, Μυθο-
λογία, Γεωγραφία, άπ' όλα! 'Ασπάζομαι
την Ρ. Βασοπούλα, και τις δυο σας ο
κ. Ε. σας εύχαριστεί πολύ.

'Ελίνα, σοφί ένέκρινα, καθώς θά είδες,
το νέο ψευδώνυμο. Χείρας πολύ έγινε κα-
λά και σ' εύχαριστώ για τα καλά λόγια.
'Ασπάζομαι και το μικρό άδελφό που τό-
σο μάγαπά. 'Αλήθεια, το καλοκαίρι διά-
βασες τόσο δύσκολα έργα που κ. Ε. — την
«Κοινωνική Τριλογία» — και σοφί άρεσάν,
και τα διάβασες δυο-τρεις φορές; Είναι
εκκλησιαστικό τήν ήλικία σου, γιατί αυ-
τά τα έργα δύσκολα τα καταλαβαίνουν
και μεγάλοι. Το Η. Πνεύμα θά δημοσιευ-
θῆ. Λαβαίνα, βλέπεις, πολλά και διαλέγω
στην τόχη.

Το ήξερα πως δεν με έξισαες, 'Ανε-
μόνη του Βουνού (ήταν δυνατό!). Πο-
λό μ' εύχαρίστησε το γράμμα σου. που το
διάβασα και στον κ. Ε., για να είδη και να
χαρή πόσο: κόσμος πήγε στη «Στέλλα
Βιολάντης», που παίχτηκε στον 'Αμερι-
κανικό Κινηματογράφο» της πόλης σας,
και στους «Φοιτητές» που τούς έπαίξαν οι
άραχτέχνη του Σύλλογου 'Αιοχόλου.

'Ελαβα τη μετάφρασή σου, Γιαννούλα
Γ., κι' είδα ότι είναι πολύ όφωτα. 'Επει-
δή έμως όδτε να τη δημοσιεύσω μπορώ,
όδτε να βρῶ εδώ έκδότη — τώρα με την
κρίση — θά σοφί την έπιστρέψω. 'Αργήσα
να σοφί άπαντήσω από τις πολλές μου ά-
σχολίες.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κάνενα ψευδώνυμο δεν έγκρίνεται, όδτε ίνα-
νεύεται, αν δεν συνοδεύεται από το δικαίωμα,
δρ. 10. — Τα ένγκριμένα ή άνευδόμενα τογύρου
δρ. τίν 30 Νοεμβρίου 1932. 'Οσα συνοδεύονται από
Α. ένίκοι: σε ήλόρια και όσα από Κ. σε ήλορια.

Νέα Ψευδώνυμα: Νεράδα τών
'Αρχών, κ. (ΑΤ). 'Ανθρωπος, κ. (ΜΚ).
'Ατρόμητος Φοβηταίσις, ά. (ΑΨ). Γιά-
κουμος 'Ασπροθαλασιτής, ά. (ΑΠ).
Πέτρος Δουκασιτίης, ά. (ΠΚ). Κρί-
των, ά. (ΝΖ). Μπουμπούλι, ά. (ΠΠ).
Π. Ναλός, ά. (Σας έφαγα!). Ταρία
Ταράλα, ά. (ΝΜ). Μαγειμένο Νησάκι,
κ. (ΕΚ). Θέμις, κ. (ΘΨ).

'Ανεκδέσεις Ψευδώνυμων: 'Α-
κριβοθήρητη, κ. Χρυσοπηγή, κ. 'Οικα-
νίς, κ. Βοσκορίτης Νύμφη, κ. Πλάνο
Δοξάρι κ.

'Η Διάπλασις άσπάζεται τους φί-
λους της: Α. Μ. Λαμπρίση (το παιχνί-
δι σου είναι πολύ γνωστό κι' άκόμα θά
χρειάζονταν σχήματα, που θάπρεπε να τα
κάμη σχεδιαστής, ζωγράφος!) Νελλάνα
(καλό το πρόβλημα σου και κάποτε θά το
δημοσιεύσω!) 'Υμνον της 'Ελευθερίας
(πολύ όφωτο το γράμμα σου: τίτλα —
Παιγνια, Χίλια-Μύρια — δεν τα διάβασ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἡ συνδρομὴ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, ἐπειδὴ ἔπεισε ἢ λίγα, δὲν εἶναι πιά 10 ελλῆνια, σὺντε 50 γροῖα διατιμῆσεως, ἀλλὰ 60 ΦΡΑΓΚΑ ΓΑΛΛΙΚΑ ἢ ἐτησία, 35 ἢ ἐξάμηνη καὶ 20 ἢ τρίμηνη.

Διὰ τὴν Ἀμερικὴν μένει πάντα ἡ ἴδια: ἐτησία δολλάρια 4, ἐξάμηνη 2 καὶ τρίμηνη 1.

Η ΔΙΑΠΑΛΑΣΙΣ

ἀκόμη ἀλλὰ ἐλπίζω νὰ εἶναι καλὰ καὶ νὰ τὰ χρησιμοποιήσω) Πανελλήνιο Ὀνειρο (ἐνχαριστῶ γιὰ τὸ ξεσπάζωμα καὶ γιὰ ὅσα γράφεις) ἔχω στὴ διάθεσίν σου ἑπιπέλοιο δρ. 34.) Βολιώτικο Φεγγάρι (αὐτὸ σοῦ ἐνέκρινον) τὰ «τετραδιάκια» εἶναι τὰ Μ. Μυστικά, γιὰ τὰ ὅποια γράφει ὁ Ὀδηγός) Κραυγὴ Νίκης (ἐστραταϊκὴ σύμπτωση νῆρυξήσ ἐκεῖνο τὸ φυλλάδιον στὸ ταχυδρομεῖο) Χρυσολίδα (ἐστραταϊκὴ) Ἀτρόμητον Φοβηταϊάδην (μετὰ χαρᾶς! χαριετισμῶς στοὺς γονεῖς καὶ στὴν ἀδελφὴ σου* τὸν πατέρα σου, τὸν καλιό μου Παχὸ Τάϊρο, πάντα τὸν θυμῶμαι! εἶχε μεγάλη δράση στὸν κύκλο μου κι' ἐλπίζω νὰ τοῦ μοιῶσῃ) Παντελὴν Ν. Ἠσφαττην (δὲν ἐνόησε νὰ συμμορφωθῆς μὲ τὸν κανονισμό* μοῦ στέλνεις δεύτερο κομμάτι πρὶν μάθῃς γιὰ τὸ πρῶτο* καὶ τὰ δύο χωρὶς φευδώνυμο, ποῦ δὲν ἐπιτρέπεται*) Ἐλνταν (ἐστραταϊκὴ) Μεγάλην Ἰδέαν, Ἰζόλοδην, Ἰλυκεῖαν Καρυαυγὴν κτλ. κτλ.

Εἰς ὄσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετὰ τὴν 28 Φεβρουαρίου, θάπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΡΧΗ τοῦ 25ου Διαγωνισμοῦ Ἀδωναν. Αἱ λέξεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκατὶ μέχρι τῆς 5 Μαΐου.

176. Δεξιόχειρος
Τί ποθεῖς τὸ καλοκαίρι
Μὲ τὴ ζέση τὴν πολλή;
* Ἄρθρο καὶ ξινὸ στὸ φέρεϊ,
Μὰ στὴ γλώσσα τὴν κοινή.
* Ἐρεῖκη

177. Μεταγραμματισμὸς
Τὸν βλέπεις καὶ φωνάζεις
«Φύγε!», μακριὰ του πᾶς,
Βρωμολογᾷ...
Κεφάλι τοῦ ἀλλάζεις;
Τὸ χεῖρ του φιλάς
Καὶ σ' εὐλογᾷ.
* Ἐρεῖκη

178. Μεταγραμματισμὸς-Τονόγραφος
Τάρωστο μικρὸ παιδάκι,
Μισανοίγοντας τὸ χεῖλι,
Κάποιον δίπλα του καλεῖ
Μ' ἀγωνία καὶ μὲ πόνο.
Κι' αὐτὴ μπρὸς στὸ εἰκονοστάσι
Κεραὶ τάζει καὶ καντήλια,
Γιατὶ ἀλλάζει κεφαλή
Κι' ἀνεβάζει καὶ τὸν τόνο.
* Ἐρεῖκη

179. Κυβόλεξον
* * * *
* * * *
* * * *
* * * *

* Ὁρθογώνως καὶ καθέτως, λέξεις τῆς δημοτικῆς:

- 1. Σὲ τοῦτο μέσα βάζουν τὸ ψητό.
2. Τῆς Ἰλιάδας ὄνομα γνωστό.
3. Ἀὲν ζεῖ ἄλλοῦ παρὰ μὲς* στὸ νερό.
4. Τάντιθετο νὰ πῆς ἀπ' τὸ στραβό.
* Ἐρεῖκη

180. Κρυπτογραμικὸν
1 2 3 4 5 6 7 2 8 = Τύραννος
2 5 6 3 4 = Χρονικὴ μονάδα
3 2 6 4 = Κλίνεται
4 1 2 7 4 = Θεά
5 4 3 7 2 8 = Ποταμὸς τ. Γαλλίας
6 3 5 2 8 = Θεός
7 2 5 4 = Στρέφεται
8 4 5 4 3 4 8 = Ἑλλην μουσικὸς
* Ἐρεῖκη

181-185. Μαγικὸν Γράμμα
Τῆ ἀνταλλαγῆ ἐνός γραμματός ἐκ-
στης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνός ἄλ-
λου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματι-
στοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι
τόσαι λέξεις:
κόμη, μέλος, ὄξος, βοή, ὄπιον.
* Ἐρεῖκη

186. Κρυπτογραφουσιδέε
Ἡ ζητούμενη λέξις σημαίνει ἀγίαν
καὶ ἔχει ἑπτὰ γράμματα. Ἐκ τούτων,
τὸ πρῶτον καὶ τὸ τέταρτον ἀποτελοῦν
νότιαν τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς: τὸ τρί-
τον καὶ τὸ ἕβδομον, νότιαν τῆς εὐρω-
παϊκῆς: τὸ δεύτερον καὶ τὸ ἕκτον, σύν-
δεσμον* καὶ τὸ πέμπτον μετὰ τοῦ δευ-
τεροῦ, μόριον.
* Ἐρεῖκη

187. Φωνηεντόλιπον
νφ - κ - μινσ - πσν
* Ἐρεῖκη

188. Γεῖφος
τε ις
:: 1/2 P ΜΠ ις
τε ις ις
* Ἐρεῖκη

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς
189-191. Ciné-Rébus
1.- Ἐάν, κἀνονον, καθαρά.
2.- Διότι, χεῖρο.
3.- Κλίνη, ἔτος, εἰς.
Αἱ λέξεις αὗται, μεταφραζόμεναι
γαλλιστὶ καὶ προφερόμεναι ταχέως, ἀ-
ποτελοῦν τρεῖς ψευδώνυμα.
* Ἐρεῖκη

Α Ψ Ε Ξ Ι Ζ
τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 51
686. Βοήθεια (βοή, θεία.)-687. Ὀ-
νος-πόνας.-688. Ἐξίς-Ἐρις.-689. Ὁ
χαρταστός.-690.
Ο Ν Ε Ι Δ Ο Σ 691. ΒΑΡΕΒΟΒΙΑ
Ν Υ Υ Υ (Ἀραβία, ροιά, Σα-
Ε Υ Θ Υ Ν Ο Ν βοῖα, ὄβις, Ἰάβα.)
Ι Υ Α Ε -692-698. Διὰ προ-
Δ Υ Ν Α Μ Ι Σ σθήκης τοῦ Σ: Σά-
Ο Ο Ι Ι μος, Σόρος, Λέ-
Σ Υ Ν Ε Σ Ι Ζ σφος, Ἄημος, Ἄν-
* Ἐρεῖκη
Κ Α Α ἀργὰ παρὰ ποτέ. Ἡ ἀνάγνω-
Ο Ι Α σις κατὰ στίχον ἐκ τῶν ἄνω
Α Ρ Γ βουστροφωφόν. Αἱ λέξεις τῆς
Α Π Α Ἀκροστιχίδος: ΚΑΛΧας, Ὁ Ι-
Ρ Α Π Λεύς, ἈΡΓύρος, ἈΠΑτούρια,
Ε Τ Ο ΡΑΠτης, ἘΤός.)-698. Οὐκ
ἐν πολλοῖς ὀλίγα, ἀλλ' ἐν ὀλίγοις πολ-
λά λέγει.-699. Μέγα παράδειγμα διε-
γείρει τὴν ἀμίλλαν (μέγα παρὰ, δαίγμα,
δι' ἐγείρει τινά, μήλα, ν.)

Τὸ πρῶτον καθήκον τοῦ κα-
λοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἐγκα-
ρῆς ἀνατίσεις τῆς συνδρομῆς του

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πῶλὸ λέξις μὲ ἀπλὰ στοι-
χεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον εἴρημα. Πέραν τῶν 10
λέξεων 60 λεπτά ἢ λέξις μὲ ποικίλα δὲ στοιχεῖα
δρ. 1 καὶ μὴ κεφαλαία δρ. 1, 50. Ὁ χωριστὸς
στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ
διπλά Ἡροπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[ΑΒ'-156]
Πρωτοπαλαιοντίας στὸ μωρῶμένο σαλο-
νάκι τῆς Διαπλάσεως χαίρετὸ ὄλιον
* Ἐρεῖκη
Νεράϊδα τῶν Ἀγρῶν

[ΑΒ'-157]
Ἀλληλογραφῶ μὲ κορίτσια 13-15 ἐτῶν.
Ἀπαντήσατε Ἑλλην Παιμπούδη, Ἐσ-
νοκράτους 21, Ἀθήναι. Παιταρούνα.

[ΑΒ'-158]
Προκυρήσεω Διαγωνισμὸ καλλιτεχνι-
κῶν καρτῶν (ἔργα ζωγράφων). Σομα-
μετοχὴ διπράχμο. Προθεσμία ἑμίμηνη. Βρα-
βεῖα διαλεχτά. Δ/σις: Κ. Πρόκου, Αἰγι-
νήτου 2, Ἀθήναι.

Χρυσοσηγὴ (Βάτραχος)
[ΑΒ'-159]

ΧΑΡΟΥΜΕΝΗ ΣΥΝΓΡΟΦΙΑ
[Ἰδούθηκε στὴ Θεσσαλονίκη]
Πρόεδρος: Ταρζάν.
Ἀντιπρόεδρος: Βέδας.
Γραμματεῖς: Ἀδερμην.
Ταμίτας: Σπεσιμένη Λαῖδη.
Ἀποκαλύψεων: Τζάκι.
Διαγωνισμῶν: Λαῖδη Φαουντελερού.
Ἀντιπροσωπειῶν: Νυφοῦλα τ' Ὀθρανοῦ.
Δημοφιλοματός: Πειραχτήρι.
Ἐσοπαθῶματος: Κραυγὴ Νίκης.
Μέλη: Σπεσιμένος Ἀδρόδος, Πιερτικός,
Θεάτρελλη Σανθοῦλα, Μαγεμένο Νησάκι.
Ἀσχόμαστε κι' ἄλλα μέλη κι' ἀντιπρο-
σώπους.

Ἡ «Χαρούμενη Συντροφιά» ζῆτι δὲ
λληλογραφία μὲ συλλέγουσ. Δ/σις: Μαίρη
Π. Πάνου, Μητροπολιτοῦ Ἰωσήφ 10. Θεσ-
σαλονίκη
Τμήμα Δημοφιλοματός. Ὑποστηρί-
ζουμε τὰ ψευδώνυμα: Ἑλλάδας Ἀγκα-
λιά, Νυφοῦλα τ' Ὀθρανοῦ.
Δημοφιλοματός: Πειραχτήρι

ΤΟΜΟΙ
ΤΗΣ ΔΙΑΠΑΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς Α' Περιόδου (1879 - 1893) ἀπὸ
τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν
ἀκόμη μόνον οἱ ἑξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος,
καὶ 18ος. Ἐκαστὸς τόμος δρχ. 25, τα-
χυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ.
28, 50 διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ.
35 διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν.

Τῆς Β' Περιόδου (1894 - 1921), ὑπάρ-
χουν ὄλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 38 ἐν
ὄλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐ-
τῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἄρ-
ραφος δρχ. 80 καὶ ραμμένοι δρχ. 85.
Οἱ δὲ Τόμοι τοῦ 1929, 1930 καὶ 1931
τιμῶνται ἕκαστος ἄρραφος δρχ. 110 καὶ
ραμμένοι δρχ. 115.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἐκαστοῦ τόμου
προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμὰς: Διὰ τὸ
Ἐσωτερικὸν δρχ. 5 ὁ ἄρραφος καὶ δρχ.
15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν
δρχ. 23 εἴτε ἄρραφος εἴτε ραμμένος